

VAKOK VILAGA

MHR 1644

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA

ELŐFIZETHETŐ A
A MEGYEI SZERVEKNÉL
ÉS A VAKOK
ÉS GYENGÉNLTŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
KIADÓHIVATALÁNÁL:
BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47.
TELEFON: 210-440

XLVIII. évfolyam
1987 * 12. szám

L. Braille

W. TSCHEDEL, 87

Tudósítás

**A VGYOSZ KÖZPONTI ELNÖKSÉGÉNEK
1987. OKTÓBER 29-I ÜLÉSÉRŐL**

A tanácskozás programján három napirendi pont és számos bejelentés szerepelt.

Elsőként megtárgyalták az ellenőrző bizottság jelentését, mely a szövetség boglárlellei üdülőjének műszaki állapotával foglalkozott. Mint már erről hírt adtunk — a bizottság ez év május 5-én a helyszínen vizsgálta meg a létesítmény műszaki állapotát. Az elektromos szerelvények, a beutaltak szórakozását szolgáló eszközök, felszerelések korszerűsítésére, a berendezés célszerű változtatására, a látássérültek közlekedését megkönnyítő intézkedésekre tettek javaslatokat. A vitában részt vett Kovácsné Tóth Julianna főkönyvelő és Keppel Pálné gondnok is. Beható eszmecsere után a testület határozott; ennek értelmében a biztonsági előírások figyelembevételével az elektromos szerelvények javítását elvégeztetik, az A-épület vendégszobáira redőnyt szereltetnek, az egyágyas szobákat nem szüntetik meg, a B-épület azon szobáiban, ahol éjjeli szekrény nem helyezhető el helyszűke miatt, az ágyak felett polcokat szerelnek fel, az üdülő területén a vakvezető kutyák számára kenelt nem építenek. Határidő: 1988. március 21. A kertben biztonsági korlátot csak ott létesítenek, ahol erre a balesetek elkerülése végett feltétlenül szükség van, pl.: a stég kezdeténél, valamint a vízpartnál. A B épület mindkét bejáratánál a lépcsők he-

lyett korláttal ellátott rampát kell építeni, végezetül a terület utcai részén levő pihenő padokhoz kerti asztalokat kell helyezni.

A második napirendi pontban Daru Gerőné hivatalvezető-helyettes előadását hallgatták meg a jelenlevők. A referátum a szövetség propagandatevékenységével foglalkozott. Az előadó a tagság és a külföld felé irányuló propagandát negatívan, a hazai társadalom informálását pozitívan értékelte. Kiemelte a Magyar Rádió és Televízió és a sajtó szerepét számos szakkiadvány, a jól szerkesztett szóróanyagok, kiállítások és tudományos ülések jelentőségét. 1988-ban a szövetség fennállásának 70. évfordulóját állítják reflektorfénybe. A vita során sokan aláhúzták annak fontosságát, hogy a látássérültté dolgozó látók ne csak értük, hanem velük együtt küzdjenek a vakügy érdekében. Gyorsan változó körunkban fontos, hogy minél több látássérült kapcsolódjék be a társadalom vérkeringésébe. A téma lezárásaként dr. Szél Lajos javasolta, hogy Daru Gerőné, a vakügyi propaganda érdekében 10 év óta kifejtett eredményes munkásságáért, a testület jegyzőkönyvi dicséretben részesítse, ezt a jelen levők egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

A tárgyalássorozat harmadik pontjának keretében dr. Bódi István főtitkár a szövetség nemzetközi kapcsolatairól adott tá-

jékoztatást. A különböző külföldi tanulmányutakról, a nemzetközi vakügy kiemelkedő személyiségeinek hazai látogatásáról lapunk rendszeresen beszámol, így ezen a helyen erről a tevékenységről, ill. a referátum részleteiről nem szólunk. A testület az elhangzottakat tudomásul vette, és megállapította, hogy az ez évi nemzetközi tevékenység eredményesnek mondható, és egyben hangsúlyozható, hogy az ilyen programok költségtámogatását fokozni kell.

A bejelentések közül kiemeljük Erhart Józsefné dr. Molnár Katalin írásos anyagát az 1987. évi NDK-beli csereüdüléséről. Az a 20 főnyi csoport, mely június 21 és július 11 között Wernigerodeban nyaralt, számos negatív tapasztalatról, sőt barátságtalan magatartásról számolt be; viszont a legnagyobb elismerés hangján szólt dr. Klaus Rackebrandt úrnak, a berlini Humboldt Egyetem professzorának tolmácsi működéséről, ami rendkívül szívélyes és baráti volt. Tárgyalás után a testület megbízta szövetségünk szakmai csoportját, hogy a fentiekkel kapcsolatban még novemberben forduljon az NDK Vakok Szövetségének vezetőségéhez és kérjék, hogy a jövőben a korszerűbb boltenhageni üdülőben biztosítsanak elhelyezést a magyar csoport részére. A testület úgy határozott, amennyiben ez a kérés nem teljesíthető, úgy a további csereüdültetést le kell mondani!

A budapesti Vakok Állami Intézetének igazgatói állására pályázatot hirdettek meg. A jelentkezéseket az Egészségügyi

Sajtótájékoztató szövetségünkben

Ez év februárjában KIS ÖTLET, NAGY SEGÍTSÉG mottóval pályzatot hirdettünk meg.

A pályázat célja az volt, hogy ötleteket, javaslatokat kapjunk vakügyi segédeszközök létrehozására, illetve a már meglévő eszközök vakügyi segédeszközként való adaptálására.

A pályázat meghirdetését erkölcsileg és anyagilag is támog

(Folytatás az 1. oldalról)

Minisztériumban, a szövetség vezetőinek bevonásával, 1987. október 27-én bírálták el. A pályázatok alapos vizsgálata után, a választás Bors Lajosné szociális szervezőre esett.

Örömmel adott hírt a főtítkár néhány jelentős adományról, ezek ügyében a vonatkozó rendelkezések értelmében járnak el.

Az elnökségi ülésen az alábbiak voltak jelen: dr. Jáksó László, elnök; Csengeri József, alelnök; dr. Bódi István, főtítkár; Erhart Józsefné, dr. Molnár Katalin, Gerdelics Ferenc, dr. Hohl József, Kiss Sándor, Lak István, Nagy Ernő, Pinciczki György, dr. Szabó Károly, dr. Szél Lajos elnökségi tagok; dr. Molnár Antal, elnökségi póttag; Daru Gerőné, hivatalvezető-helyettes; Nyúl Győző szb-titkár, szakmai csoportvezető; Pálffy Lászlóné, az MSZMP alapszervezetének titkára; valamint az első napirendi pont tárgyalásánál Kovácsné Tóth Julianna, főkönyvelő és Keppel Pálné, gondnok.

Gerdelics Ferenc

gatta a Művelődési Minisztérium, az Állami és Ifjúsági Sporthivatal, a Hungária Biztosító, a Szakszervezetek Országos Tanácsa.

A pályázat meghirdetése Szádvári Gabriellától, a Magyar Televízió munkatársától indult ki és a „Felkínálom” című műsor is foglalkozott vele a meghirdetéskor, illetve az október 13-i, a Fehér Bot Nemzetközi Napját megelőző tv-műsorban.

A pályázatra csaknem 30 munka érkezett be, részben kialakított, vagy adaptálható tárgyak formájában, de találkoztunk technológiai leírásokkal, sőt személyiségfejlesztő játékkal vak gyermekek részére.

Ez év augusztus 26-án a társadalmi szervezetek képviselői, s a különböző vakügyi intézmények szakembereiből alakult zsüri elbírálta a 26 értékelhető ötletet. Az alábbi eszközök, illetve technológiák nyertek díjat:

- I. LIBERTAS öninjektor
Dr. Máté Róbert és Iván Gyula
20 000 Ft
- II. Vak telefonkezelő-adapter (OPTON)
EP 128 típusú alközponthoz
Siket Attila
15 000 Ft
- III. Dombornyomatú grafikák elkészítésére használható eljárás
Magony László
10 000 Ft

IV. Szitanyomással relief nyomófesték felhasználása
Szilicsány Lajos
8000 Ft

V. Elemes kézi nagyító készülék
Ráczné Samu Mária
5000 Ft

VI. Dymó adapter Picht írógéphez
Pólyi Anita
2000 Ft

A zsüri különdíjban részesítette a Horváth István által benyújtott matematikai, logikai, technikai építőkészletet, valamint a Mikroelektronikai Vállalat MHSZ Honvédelmi Klubja által benyújtott URH konvertert (frekvencia átalakító). Ugyancsak különdíjat kapott dr. Páli Judit: „Én a kezemmel érzem, te a szemeddel látod” c. pályamunkája.

A külön díjazottak 2—2000 Ft jutalomban részesültek.

A pályadíjak átadása 1987. október 9-én volt szövetségünk székházában a szokásos évenként megismétlődő „Fehér Bot Napja”-t megelőző sajtótájékoztató keretében.

Az esemény így elevenebb volt az előző évek sajtótájékoztatóinál és az újságírók az általános vakügyi tájékoztató mellé eleven élményt, illetve témát kaptak ez alkalommal.

Daru Gerőné

Rövid összefoglaló

AZ 1987. OKTÓBER 15-I TUDOMÁNYOS ÜLÉSRŐL

A látássérültek érdekében folyó munka igen sokrétű, szer-teágazó és sok színterű tevé-kenység.

Napjainkban méginkább ösze-kellene fonódjanak a meg-előzés, a habilitáció, az egész-ségügyi, foglalkozási és társa-dalmi rehabilitáció szálai, hogy a cél, a látássérülés megelőzése, illetve annak kivédhetetlen be-következtekor a látássérültek társadalomba való besegítése, visszasegítése, integrálása mi-nél hatékonyabb és zavarmen-tesebb legyen.

Ez a felismerés vezérelte az Országos Szemészeti Intézetet, a Vakok és Gyengénlátók Or-szágos Szövetségét, valamint a Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének szakembereit, amikor megfogalmazták közös cselekvési programjukat:

„A látássérüléssel kapcsola-tos preventív szemlélet az el-méletben — gondozási munka a gyakorlatban”.

Az együtt végzett és végzen-dő munka egyik jelentős állo-mása volt a közelmúltban le-zajlott tudományos ülés, mely-nek témái, valamint az előadók szakmai heterogenitása (szociá-lis szervező, rehabilitációs szakorvos, táplálkozástudomá-nyi szakember, televíziőrende-ző, gyógypedagógus) szintén azt mutatják, hogy a látássé-rültek megsegítése komplex, sok tudományra és tudomány-ágra támaszkodó elméleti tevé-kenység és állandóan fejlődő, a társadalmi, gazdasági változár-

sokat is követő gyakorlat kell, hogy legyen.

A tudományos ülés keretei között Daru Gerónének, a VGYOSZ hivatalvezető-helyet-tesének előadásából derült ki, hogy a „vakügy” — bár sokak által megélt és gyakorolt — fo-galma a mai napig sem meg-határozott. Nem lehet kétséges, hogy a fogalmi tisztázás, ille-tve annak hivatalos és közgon-dolkodás általi elfogadása elő-feltétele a fogalomba zárt lé-nyeg kibontakoztatásának, ille-tve az ahhoz szükséges felté-telek megteremtésének.

A vakügy akkor tölti be jól szerepét a modern társadalmak-ban, ha ellátja a vakok jog- és érdekvédelmét, biztosítja a va-kok esélyegyenlőségét az okta-tás-nevelés, képzés-átképzés, munkába helyezés terén spe-ciális eszközök megteremtésé-vel.

A vakügy felelős azért is, hogy javuljon a társadalom be-fogadóképesége, a spontán je-lentkező karitatív megsegítés jól hasznosuljon. A vakügy ré-vén javulhat az egyes országok közötti nemcsak vakügyi, ha-nem egyéb információcsere és együttműködés is.

A vakügy ideiglenesen, kény-szerúségből negatív tartalmú szerepeket is betölthet, társa-dalmi feszültségeket vezethet le, ill. vállalnia kell bizonyos feltételek hiányában az egyéb-ként égetően fontos és szüksé-ges feladatok megoldásának el-odázását.

A fogyatékosok társadalmi megítélése döntő tényező, segí-tője vagy támogatója a rehabi-litációs munkának. Az orvos sok ízben tehetetlen tanúja an-nak, — mint azt dr. Mező Ró-bert, az Országos Rehabilitációs Intézet munkatársa kifejtette — hogy a relatíve már gyó-gyult, vagy nem gyógyítható beteg eredeti környezetébe visszakerülve, milyen sok ol-dalról akadályozott abban, hogy teljes élete éljen. Ennek oka főképpen az ismeretek hiá-nyában, az előítéletek erős meglétében és a problémák el-hárításában kereshető, és —, ahogy azt az ülést levezető dr. Brosser Gábor szemész pro-fesszor megfogalmazta — a „társadalmi fogyatékoságok-ban lelhető meg”.

Mind az épek, mind a „sé-rültek” társadalmi közérzetét nagymértékben befolyásolja a viselkedéskultúra, ill. a viselke-dés kulturálatlanságából eredő összeütközések gyakorisága és hevéssége.

Moldova Ágnes, számos do-kumentumfilm rendezője ri-portalányaival való találkozá-sokból merítette élményanya-gát előadásához. Meglátása sze-rint a problémák nagy része abból ered, hogy az emberek nem ismerik önmagukat, nem tudják irányítani, ellenőrizni belső világukat. A tárgyak meg-szerzésének hajszolása leköti az erőket, az „emberek egymás mellett és nem egymással” be-szélgetnek. Köszönni is elfelej-tettünk. Ily módon nyilván-való, hogy korántsem általános a fogyatékos ember felé fordulás és a rászoruló megsegi-tése.

Daru Gerőné

Megnyitó előadás

**MÉLYEN TISZTELT ELNÖK
ÚR, HÖLGYEIM, URAIM!**

Az elmúlt hónapban részt vehettem egy Párizsban megrendezett nemzetközi konferencián, amelyet az Európai Vakok Szövetsége szervezett a vakok szociális jogai szabályozásának tárgykörében.

(Folytatás a 3. oldalról)

Zajkás Gábor, a népszerű táplálkozástudományi szakember az illetékes intézmények által a közelmúltban lefektetett öt parancsolatot ismertette a hallgatósággal, melyek szerint: változatosan kell táplálkozni, testtömegünket meg kell őrizni vagy vissza kell szerezni, kevés zsiradékot kell fogyasztani, az állati eredetűt korlátozni szükséges. A zöldség- és gyümölcsfélék mellőzhetetlenek, ezzel ellentétben a cukor és só fogyasztását redukálni kell, az alkoholt mértékkel tanácsos fogyasztani.

A korszerű táplálkozás a szokások megváltoztatását is feltételezi, tehát egészségünk, s ezen belül látásunk megóvásának egyik fontos biztosítéka az ésszerű táplálkozás.

Az élet minőségének a megtanítása, kultúránk folytatása a pedagógusok, így a gyógypedagógusok kezében van. Dr. Csocsán Lászlóné Horváth Emmy tanszékvezető főiskolai docens előadásában azt kereste, hogy a pedagógusok, gyógypedagógusok képzése milyen hatással

A konferencia — véleményem szerint — igen jelentős esemény volt, azon csaknem harminc ország képviselői jelentek meg és fejtették ki véleményüket előadás vagy hozzászólás formájában.

Az előadások nagy része nyomtatásban is megjelent már a konferencia kezdetére, és ha-

van a társadalmi értékrend kialakulására. Számos hazai és külföldi szerzőt idézett, akik a fogyatékosok nevelésében lényegként az individuum erős pontjainak fejlesztését látják és ugyanakkor nem feledkeznek meg arról sem, hogy az egyén fejlesztése mellett a „befogadók” képességét olyan irányban kell előkészíteni, hogy a fogyatékos ember beilleszkedése zökkenőmentes legyen.

A tudományos ülés elnöke, dr. Brosser Gábor professzor az elmondottakat azzal összekapja nem volt hiábavaló, az elhangzott fejtegetések, gondolatok és érzések segítik a látássérültekért folyó rehabilitációs munkát, melyek mélysége és tartalma jellemzője a társadalom érettségének, humanizmusának és vissza is hatnak arra.

A szövetség budapesti székházában megtartott tudományos ülés előadásait — a beérkezés sorrendjében — szerkesztőségünk teljes terjedelmében közreadja.

Szerkesztőség

sonlóan kézhez kaptuk a résztvevő országok vakokra vonatkozó szabályozásának tömörítését — utóbbit francia nyelven és Braille-írásban.

Ezen adalékokkal a konferencia jó előkészítettségét, tárgykörének konkretizálhatóságát és további tanulmányozhatóságát kívánom hangsúlyozni.

A konferencián való részvételből eredő kötelezettség, kötelességtudat volt az, ami lép-re, és csaknem csapdába csalt azzal a vállalkozási szándékkal, hogy tudományos programunk első előadását kidolgozzam.

Az előadás címét izlelgetve rádöbbenem arra, hogy a téma elemző és összehasonlító kibontakoztatása egyszeri nekirugaszkodásra, saját értelmezésem szerint teljességgel lehetetlen, az erre való törekvés csak egy eleve túlméretezett, rossz monodráma kétes sikerével vethető össze.

Miért vagyok ismét és ismételtén kételkedő és borúlátó — tehető fel a kérdés, bár, és úgy érzem, mondanivalómat az előző hasonló jellegű megbeszéléseken is a realitások meglátása, megérzése határozta meg inkább, mint a passzivitásban megrekedő negáció.

Kérem, tekintsük át újból együtt előadásom címét: A vakügy szerepe a modern társadalmakban.

„A” határozott névelő, használata az általános iskola első—második osztályában megtanulható, nem jelent problémát. A következő szó: VAKÜGY annál több vitára adhat alkalmat. Ugyanis a mai napig nem definiáltuk, mi is értendő ez alatt

a szakmai körökben gyakran használatos kifejezésen voltaképpen.

Miért is csinállok ebből ilyen nagy gondot, kérdezhetik többen is a hallgatóságból, hiszen a kérdésre több, leegyszerűsített válasz adható kapásból.

Így: Vakügy a VAKOK ÜGYE; Vakügy az, amit itt ebben az épületben oly sokan gyakorlunk rövidebb-hosszabb ideje, több-kevesebb sikerrel. Vakügy az, amiről itt, ma ünnepeles keretek között 2—3 órát tárgyalunk.

A vakügy megfogalmazása mégsem egyszerűsíthető le ilyen módon, hiszen a gyenge vagy szerencsés elvi körülhatárolásnak, a korrekt elméleti megfogalmazásnak hosszú távra kiható, a gyakorlatot meghatározó következményei vannak. Szeretnénk emlékeztetni a szociálpolitika meghatározására, illetve a fogalom és a tevékenység sorsának alakulására. Mint tudjuk, a felszabadulás után olyan elképzelések éltek, hogy a szocialista államban nincs szükség szociálpolitikára. Ezen feltételezés megsabta az ilyen irányú tevékenységet, illetve visszatartotta azt. A 60-as évek elejére világossá vált, hogy szocialista keretek között is szükség van szociálpolitikai tevékenységre és meghatározására is ezekben az években került sor. Napjainkban mind a meghatározás, mind a tevékenység átértékelése szükségszerű.

A definiálás tehát öncélú agytorna. Kérem, hogy az ülés vagy az előadás tartamára a téma tárgyalhatósága miatt fogadják el következő ideiglenes jellegű meghatározást.

„Vakügy” a látássérültek teljes integrációját célba vevő tevékenység, amely illetékes diszciplínák és interdiszciplínák eredményeire támaszkodik, azok fejlesztéséhez visszajelzést ad. Elevenen figyelemmel kíséri a társadalmi gazdasági gyakorlatot és annak változásait észlelve cselekvési programot dolgoz ki a látássérültek érdekében. A vakügyi tevékenység színtere az államilag kialakított és az önkéntesen létrejött intézmények rendszere, az intézmény működésének koordinálásában döntő szerepet vállalnak a vakok érdekvédelmi szervezetei, amelyek hivatottak biztosítani az érintettek közvetlen és közvetett részvételét.

A következő szó lenne a „szerep”. Kérem, hogy itt szélesítsük ki a pszichológiai és szociológiai kategóriát és egészítsük ki azt a feladat, cél, címszavak alá tartozó elemekkel.

Végül is eljutottunk a rövid cím utolsó részéig: a modern társadalmakig.

A modernitás, a modernizáció elemzésére, minősítésére napjainkra már egy jól fejlett tudományág jött létre — meglehetősen gazdag szakirodalommal. A modernizáció elméletei és mutatói igen érdekfeszítők, sajnálom, hogy részletesebben, jelen keretek között nem tárgyalhatók.

A modernizáció kutatói közül szeretnék Kulcsár Kálmánra hivatkozni nemcsak azért, mert magyar, hanem azért, mert az ő modernitás megfogalmazása ma, amikor egy létkünket meghirdetett társadalmi

és gazdasági átalakulás kezdetén vagyunk, igen jó fogódzónak tűnik, szemben más elméletekkel, amelyek a modernitás lényegén ma éppen az állandóságot értik. Kulcsár a modernitás legfontosabb jellemzőjét abban látja, hogy egy társadalom saját belső adottságait felhasználva képes a társadalmi változásokra. A modernitás kérdésének bonyolultsága miatt egy újbóli kompromisszumot ajánlanék, illetve kérnék. Tekintsünk el a világ országainak tudományos, és bizonyára hosszasan vitatható besorolásától és kezeljük modern társadalmaként Európa egyidejűleg együtt, vagy egymás mellett élő társadalmait függetlenül államformáiktól, politikai és gazdasági rendszereiktől és az utóbbiak eredménymutatóitól.

Ezzel az engedménnyel visszatérhetek a párizsi konferenciára, ahol úgy érzem, a legtöbb jelenlevő ország saját társadalmát modernnek vallotta volna vakügyi eredményeinek és törekvéseinek szempontjából is.

A konferencia jelentőségét számos lényegi és protokolláris körülmény is hangsúlyozta. A színhely az UNESCO palota volt, számos igen magas állami tisztségviselő vállalt védnökséget a kongresszus felett, így a szociális ügyek minisztere és Párizs polgármestere.

A megnyitón résztvett ALGHANIM sejk, a Vakok Világszövetségének elnöke, Amadou Mokhtar M'Boy, az UNESCO általános igazgatója és a hivatalos megnyitó beszédet Adrien Zeller szociális ügyi államtitkár tartotta meg.

(Folytatás az 5. oldalról)

A kongresszus nyílt üléseken folytatta munkáját — műhelymunka ez alkalommal nem volt, ez a körültekintő előkészítés és anyaggyűjtés miatt nem is volt szükséges. Az ülések moderátorai a konferencia záró ülésén értékelő összefoglalót adtak.

Mind ezt figyelemmel kísérve a vakügy szerepét a modern társadalmakban a következőkben látom ma:

— A vakügy teret kell, hogy kapjon és szerepet kell, hogy vigyen a vakság megelőzésének programjaiban, valamint a látás megőrzését célzó egészségügyi felvilágosító munkában.

— A vakügyi mozgalom letehetőenese és őrzője a vakok jog- és érdekvédelmének. Felelősséget tartozik azért, hogy a folyamatban levő társadalmi-gazdasági változások a vakok helyzetét ne befolyásolhassák negatívan, a kedvező jelenségek pedig pozitívan hassanak.

— Az ügy a teljes integráció érdekében biztosítani hivatott a vakok esélyegyenlőségét, a hátrányok leküzdésének érdekében kompenzatív eszközökkel és módszerekkel megteremti

- az oktatás-nevelés,
- a képzés,
- az átképzés,
- a munkába helyezés

speciális feltételeit, ide értve a technikai segédeszközöket, ösztönzi az erre irányuló kutató-fejlesztő munkát.

— A vakügyi ismeretterjesztés és propagandamunka révén jelentősen javulhat a társadalom befogadókészsége a látás-sérültek irányában. Az ilyen jellegű befelé irányuló munka a vakok alkalmazkodóképességét kell, hogy növelje.

A tudományos ülés következő előadása (Moldova Agnes)

A viselkedéskultúra és a társadalmi közérzet

Magam elé tettem az előadás címét és töprengeni kezdtem, hogyan nőjnek fel a téma fontosságához.

Sem szociológus, sem pszichológus nem vagyok. Dokumentumfilm rendezőként megélt filmjeim tapasztalataira és a filmek körül változó emberek

naív megfigyelésére támaszkodhatom.

Mit szűrhettem le a kínlódva megfogalmazott riportokból:

Először: környező világunk ugrásszerűen változik. Ami érvényes volt tegnap, ma már elavult.

2. A természet erőin tudunk

— A spontán jelentkező karitatív megsegítés a vakügyi keretek között kell, hogy összpontosuljon, és az illetékesek felelősségével kell azokat hasznosítani.

Az eddig felsorolt szerepkörök klasszikusnak tekinthetők, ezen kívül adódnak sajátos szerepek is.

Például:

— A vakügy kohéziós erőt képviselhet, egyentőlenségeket küszöbölhet ki, több tartomanyú, illetve több nemzetiségű anyanyelvű országokban.

— Világszervezetén, illetve annak regionális szervezetein keresztül részese az egyes országok közötti információcserének, együttműködésnek nemcsak vakügyi téren.

Az eddig felsorolt szerepek pozitív tartalmúak. Csak ilyenek létezhetnek?!

NEM!

A vakügynek bizonyos társadalmi és még inkább gazdasági helyzetekben feszültség-vezető, kompromisszumteremtő szerepe is van.

Gondolok itt a jogos igények és a lehetőségek közötti eltérésekből eredő egyenetlenségek,

kielégítetlenségek megmagyarázására, egyes problémák megoldásának elodázására.

— Ez a szerep nem önként vállalt, hanem kiosztott és hosszú távon kényszerből vállalt, el nem viselhető és el nem várható!

— Hasonlóképpen az a szerep sem, amikor a vaküggyel azért operálnak, hogy a még mélyebb, általánosabb társadalmi bajokról eltereljék a figyelmet.

Zárógondolatként mit mondhatok még Önöknek, feladatokat sorolhatok fel, melyek előttünk állnak:

— Definiálnunk kell és hivatalosan el kell fogadtatnunk, a közgondolkodásba is be kell vigyük, hogy mi is a vakügy.

— A vakügyből reánk eső feladatokat a lehető legjobban megoldani.

— Kritikusan ellenőriznünk kell saját magunkat és a megbiztosabb értékelés miatt is fenn kell tartani nemzetközi kapcsolatainkat. Rehabilitációs munkánk mélysége és tartalma ugyanis jellemzője társadalmunk érettségének, humanizmusának és kihat arra.

uralkodni, de önmagunkat nem ismerjük, így nem tudjuk irányítani, ellenőrizni belsőnket.

3. Vágyaink, igényeink megnöttek. Erőnkön felül akarjuk birtokolni a tárgyakat.

4. Menekülésünk egyik mentsvárából, a modern irodalomból, művészetből sok esetben hiányzik a harmónia és a humánus.

5. Mindenki tud panaszkodni, másokról ítéletet mondani, de sokkal nehezebb ám hasznosabb a bírálóknál, ha embertársainkat megérteni próbáljuk. Mit, miért tesznek, mert ez rokonszenvet ébreszt és megbocsátásra készítet.

1948-ban alakult a világszervezet, a lelki egészség védelmére. Megfogalmazása szerint a lelki higiéne célja a lélekben egészséges ember és a lélekben egészséges társadalom kialakítása. Eszköze az egymás megismerése.

No de hogyan, minek a segítségével ismerjük meg egymást?

Beszélgessünk! Nem tudom, észrevették-e, hogy milyen gyakori köztünk, emberek között a kommunikáció zavara? Kicsit túlozva, de mintha úgy beszélgetnénk, mint a viccbeli süket sógor: „Jónapot, sógor!”. „Csónakot fódozok!” Egymás mellett és nem egymással beszélünk.

Próbát ajánlok! Ha megkérdezi valakitől, hogy „Hogy vagy?”, mindig megvárja a választ? Kedves ismerősöm már csak annyit mond a kérdésre, hogy „köszönöm”, nem bízva benn, hogy igényli-e az érdeklődő a folytatást.

Gondoltak-e arra, hogy illem, jómodor és közérzet hogyan függ össze?

Csak egy aprónak tűnő példa: elfelejtettünk köszönni! Mosolyogni, netán visszamosolyogni, pedig egyenesen gyanút keltő!

A gazdasági nehézségek között is megvalósítható, olcsó recept. Tessék kipróbálni! Egy egész nap hangulatát meghatározhatja egy kedvesen vizionzott köszönés. Mondjuk a Közértben...

Közlekedünk. Hány ember viszi tovább a buszon, villamoson kapott tüskéket.

A megfelelő tónus fontosságáról is engedjenek meg egy példát. A buszon egy marcona úr lábára lépett egy kislány. A „nem tud vigyázni” hördülésre a kislány résztvevően megkérdezte: „Nagyon fáj? Kérem, ne haragudjon!” Tanulmány volt a küzdelmet látni az úr arcán, aki máskor, máshol összegyűlt indulatait boldogan árasztotta volna a kislányra és a meglepődést az udvarias reagálásra. A meglepett hangszálak kipréselték a „Nem számít, igazán nem számít” választ.

Az autóbusz utastere egy mosoly volt.

Ha tovább kotrunk a közérzetet meghatározó törmelékekben: Tudunk-e valamit, a velünk egy házban, egy környezetben élőkről?

Mi lakótelepen lakunk. Egyetlen szomszédunkat ismerem. Gondoljanak arra, hogy egy kisebb falu lakossága él egyetlen háztömbben... és milyen biztonságot ad a falusi közösség sajátos közeledési rituáléjával.

Öngyilkosokról forgattam filmet. Tulajdonképpen közhelyeket mondtak tettük indoklására. De ezek az evidenciák sokkal töltődtek fel, segélykérré váltak, könyörgéssé, egy gesztusért, egy kis odafigyelésért, néha csak egy-egy jó szóért. Mit kaptak helyette? Cinizmust, közönyt, elutasítást. Milyen könnyű kioktatni valakit, ügyetlen érveire fölényesen kijelenteni, hogy „slágerfilozófia”...

Egyik szereplője a filmnek a munkahelyi szeretetlenség miatt menekült a befejezés felé.

Ugye mennyire meghatározza közérzetünket, hogy hogy viselkedünk munkahelyünkön? Egymás mellett dolgozunk és jobb esetben személytelenek kapcsolataink.

Minden, ami viselkedéskultúránkból hiányzik, kétszeres hiányként jelentkezik, ha fogyatékos társainkról van szó. Erről szólt a televízió október 13-i kalendárium műsorának egyik témája. Nem akarok ismétlésekbe keveredni, de kiegészítőként néhány viselkedési ötlet, tanács: Akár lát, aki felé fordulunk, akár nem, érezzük meg és tiszteljük azokat a határokat, amit köztünk és önmaga között állított fel. A baratóki hetedik szoba titkát ne feszegessük!

Ne gondolkozzunk a vak helyett! Ne találjuk ki önkényesen — mint tiltakozásra még képtelen kicsiny gyermekünkénél, — hogy mi a jó neki. És ne sértődjünk meg, ha erősza-kos jóindulatunk elutasításra talál!

És megint csak az önismert! Hogyan találja meg a meg-

Megyei szervezeteink életéből

HÍREK BORSOD MEGYÉBŐL

Megyei szervezetünk vezetősége 1987. augusztus 15-én egy-napos kirándulást szervezett.

Debrecenben megnéztük a Déry Múzeum kiállításait. Ezután a református Nagytemplom és a kollégium történelmi nevezetességeivel ismerkedtünk meg. E látogatások után városnézés következett.

Ebéd után Nyíregyházára utaztunk. A Jósa András Múzeum régészeti, néprajzi gyűjteményét tekintettük meg.

(Folytatás a 7. oldalról)

felelő kapcsolatot vak partnérével az az ember, aki a látókkal sem képes, hiszen a lelkében dúló rendetlenség lehetlenné teszi a másik megértését.

Gazdagítsuk beszédünket! Hiszen egy fontos jelzés: a mimika, gesztusnyelv pótlására is szolgálnia kell.

Hadd idézzem itt Daru Ildikó nézőkhöz szóló üzenetét is: „Nincs olyan, hogy vak; különböző karakterű, indíttatású, érdeklődési körű, külsejű emberek vannak! Ne a könnyek torzító prizmáján át szemléljük őket! Hadd hívjam segítségül Goethét: „Nem akkor ismerjük meg igazán az embereket, ha ők jönnek el hozzánk. Nekünk kell őket megkeresni, ha tudni akarjuk, hányadán állunk velük”.

Barátainkat olyanok közül válasszuk ki, akik nem szégyelnek, és olyannak látnak, amilyenek valóban vagyunk!

Hazafelé Tokajban rövid pihenőt tartottunk. Az esti órákban vidám hangulatban érkeztünk haza.

ÖSSZEVONT ÉRTEKEZLET

Megyei szervezetünk vezetősége 1987. szeptember 25-én összehívott ülést tartott, amelyen 13 területfelelős is részt vett. E tanácskozás fő napirendi pontként az ez évben eddig végzett munkát értékelte.

A területfelelősök elmondták tapasztalataikat és egyben bát-

A végén induljunk ki az elejéből:

A személyiség legfontosabb összetevői: értelem, érzelem, akarat formálható, nevelhető az értő szeretet által. Persze nem úgy, ahogy a versidézlet indít: „A fiamnak sosem voltam édesanyja, csak fás kedvű megszülője. Csak doboz, honnén kivették”. A nevelés az a híd, amely a gyermeket elvezeti egocentrikus, önző világából, a mások érdekeit figyelembe vevő, másokat szeretni tudó törekvések világába.

Kérem szépen! Ha annyi erőt fektetnénk egymás megértésére, kapcsolatteremtésben ügyetlenebb társaink krízisein való átsegítésére, amennyit sértődéseink sebeinek ápolására, keserű szorongásaink elviselésére, a felszabaduló erővel és energiával nem lenne gond kivonni az urániumot a Szahara homokjából.

ran kifejtették véleményüket a munkáról. Az eredmények, a feltárt hibák kellő értékelése segítséget nyújthat a megválasztott új vezetőségnek is. Az önként vállalt munkát minden területfelelős a vakügy érdekében végzett feladatnak tekinti és vállalja a jövőben is e nem könnyű tevékenységet. A területfelelősök az idén a tagság 70—80%-át keresték fel a családlátogatások során. A megyei szervezet tagságának kb. 5—10%-a nem rendezte tagsági díját, ezek főként az idősek közül kerülnek ki. Kazincbarcikáról Hornyánszky Tivadar és Bodnár Mihály sorstársak véleménye alapján a többi aktívista is megemlítette, hogy a 70 éven felüli, a vakok személyi járadékára jogosultak tagszervezése nehézségekbe ütközik az időskor betegségei és a közlekedés akadályai miatt. Ezeknek az idős sorstársaknak igényeit részben kielégítik a szociálpolitikai kedvezmények. Elmondták továbbá azokat a nehézségeket, amelyekkel azoknak a látássérült gyermekeknek kell megküzdeniük, akik a látókkal együtt járnak óvodába, iskolába. Ezeknek a gyermekeknek a szülei általában nem ismerik a vakok vagy a gyengénlátók általános iskoláiban folyó munkát, ezért idegenkednek, félnek ezektől az intézményektől. Nagyon fontos lenne a szülők részére, ha ezekről az intézményekről ismertető anyagot kaphatnának.

A területfelelősök munkájuk során nagy segítséget kapnak a tanácsok szociálpolitikai csoportjaitól, mert a tagtársak szociális és családi körülményeinek ismerete alapján több eset-

ben javasolták a rászorulókat segízését.

Hornyánszky Tivadar, Bodnár Mihály és Mezei Istvánné területfelelősök bírálták a megyei szervezet vezetőségének munkáját; többek között hiányolták, hogy nincsenek kellőképpen bevonva a vezetőségi tagok az ügyek intézésébe. Más megyei szervezeteknél szerzett tapasztalatok alapján javasolták, hogy az új elnökség csoportosítva ossza fel a feladatokat a vezetőségi tagok között. Ez a munkamegosztás nagyban segíti a szervezet titkárának tevékenységét.

Mezei Istvánné elmondta, hogy Mezőkövesden a tanácstól kaptak egy helyiséget, ahol hetenként egy alkalommal fogadóórát tarthatnak. Ezek a tanács munkatársai a területfelelőssel együtt, segítséget, tájékoztatást ad az érdeklődőknek. Elmondta továbbá, hogy a mezőkövesdi látássérültek a tagsági igazolvány felmutatásával a helyi gyógyfürdőt díjtalanul vehetik igénybe.

Szilágyi József miskolci területfelelős egyedül végzi a megye területén a Braille írás-olvasás oktatását. Ebben az évben 32 személy járt erre a tanfolyamra. Szilágyi sorstárs vállalta, hogy azokat, akik nem tudnak a megyeszékhelyre beutazni, a területi központokban (Ózd, Kazincbarcika stb.) oktatja, ha ezeken a helyeken a feltételeket megteremtik.

A területfelelősök javasolták, hogy azokon a helyeken, ahol a nagy távolságok, az aprófalvas települések miatt nehéz a tagság szervezése, összefogása, ott az új vezetőség tart-

son évenként tájérkezletet, mert így a tagtársak közelebb kerülnek egymáshoz, a vezetőséghez és könnyebbé válik a felmerülő problémák megoldása.

A megyei szervezet vezetősége köszönetet mondott a területfelelősöknek nehéz, felelősségteljes munkájukért, és kérte őket, hogy a jövőben segítsék a szervezet munkáját.

Kis-Varga József

TUDÓSÍTÁS BÉKÉS MEGYÉBŐL

Megegyei szervezetünk orosházi körzeti csoportja 1987. szeptember 18-án klubnapot tartott Gádoros községben az idősök klubhelyiségében.

Délelőtt tíz órakor érkezünk Gádorosra, ahol nagy szeretettel fogadtak bennünket. Matyej Pálné, a községi tanács titkára köszöntötte a jelenlevőket. Beszédében elmondta, hogy sokat tesznek azért, hogy a község idős lakóinak könnyebb legyen az élete. A beszéd után a kultúrscsoport műsora következett. Majd a finom, ízletes ebéd után baráti beszélgetéssel, énekléssel ért véget a klubnap.

A gádorosiak virággal kedveskedtek a tagtársaknak. Köszönetet mondunk ezúton is a vezetőségnek, a gádorosiaknak ezért a kedves, felejthetetlen szép napért.

Sütő Klára

A KÖRZETI CSOPORTOK TAGGYÜLÉSEI

A megyei szervezetek területén folyó egyesületi munkát

egy-egy megyében körzeti csoportok, másokban pedig területfelelősök végzik. Szövetségünk megyei szervezeteinek keretén belül több mint 40 körzeti csoport működik. Azokban a megyékben, ahol körzeti csoportok dolgoznak, ott a szervezetek az 1987. esztendő harmadik negyedévében sorra megtartották évi rendes taggyűléseiket, amelyek egyben vezetőség- és küldöttválasztó taggyűlések is voltak. Ezek az eseményeken valamennyi helyszínen részt vettek a megyei szervezetek vezetői, egyes helyeken szövetségünk vezetői is, továbbá a helyi tanácsi és társadalmi szervezetek képviselői és a patronáló intézmények, üzemek küldöttei. A gyűléseket nagy érdeklődés kísérte. E fontos eseményről néhány helyről érkezett beszámoló szerkesztőségünkbe. Gyöngyösről Juhász Mihályné, Makóról Szabó István, Somogy megyéből Csik Lajos küldte el tudósítását hozzánk.

GYÖNGYÖS

Heves megyei szervezetünk gyöngyösi körzeti csoportja július 11-én tartotta taggyűlését. Ezt Hanuszka József, a megyei szervezet titkára vezette le. A körzeti csoport tagjai közül mintegy 70 személy volt jelen az eseményen.

Borbély Lajosné, a körzeti csoport elnöke tartotta meg a beszámolót az egyesület munkájáról. Visszapillantást tett az eltelt öt év eseményeire. A beszámoló után hozzászólások, javaslatok hangzottak el. Legtöbbször az utazással kapcsolatos gondokkal foglalkoztak.

(Folytatás a 9. oldalról)

Ezután következett az új vezetőség megválasztása. Az elmúlt időszakban háromtagú volt a vezetőség, a jövőben a körzeti csoport munkáját öt személy irányítja. A jelenlevő tagság újból Borbély Lajosné választotta elnöknek. A megválasztott vezetőségbe három új tagtárs: Fuxreiter Judit, Hegedüs Istvánné és Juhász Mihályné került be.

A taggyűlés után megvendégelték a jelenlevőket.

MAKÓ

Szövetségünk Csongrád megyei szervezetének makói körzeti csoportja augusztus 7-én tartotta taggyűlését az Egészségügyi Klub-központban. Az esemény műsorral kezdődött, amelyben népdalok és versek hangzottak el.

A körzeti csoport elnöke, Szabó István megnyitójában üdvözölte a megjelenteket, a vendégeket, köztük a megye másik két körzeti csoportjának, a hódmezővásárhelyinek és a szentesinek képviselőit, majd rövid politikai tájékoztatót tartott.

A körzeti csoport munkájáról Erdős Ernő tartott beszámolót. Szólt az elért eredményekről, a gondokról, a kulturális munkáról. Beszélt a taglétszám alakulásáról, az esemény idején 132 tagja volt a körzeti csoportnak. Befejezésül Rácz Sándor tanár, néprajzos munkáját méltatta, aki nagyon sokat cselekszik az egyesület érdekében.

A hozzászólók között többen is foglalkoztak utazási és köz-

lekedési gondokkal. A hozzászólások kérdéseire dr. Jáksó László, szövetségünk és megyei szervezetünk elnöke válaszolt. Suti Lajos, a megyei szervezet titkára elismeréssel szólt a körzetben folyó jó munkáról.

A választásokon a tagság egyhangúlag hagyta jóvá a jelölő bizottság által az új vezetőségbe javasolt személyeket. Ezek a következők: Erdős Ernő, Kiss Sándorné, Pánczél János, Szabó István és Szekeres Mihály.

A választások után megvendégelték a jelenlevőket, majd baráti beszélgetéssel ért véget a taggyűlés.

SOMOGY MEGYE

A megyei szervezet a választó taggyűléseket szeptemberben tartotta körzeti csoportjaiban. Valamennyi körzetben a taggyűlést Csik Lajos, a megyei szervezet elnöke, tudósítónk vezette le. Minden gyűlésen volt rövid műsor, amelyben főként szavalatok hangzottak el. A műsorokat rövid politikai tájékoztató követte.

Baracson 1-én volt az esemény. A körzeti csoport munkáját Csik Lajos értékelte.

A siófokiak 3-án tartották taggyűlésüket. A megyei szervezet elnöke ünnepi beszédet tartott a körzeti csoport fennállásának 10. évfordulója alkalmából. Visszapillantást tett az elmúlt időszak fontosabb eseményeire.

Nagyatádon 9-én volt a taggyűlés. Itt Végh István, a körzeti csoport elnöke értékelte a náluk folyó munkát.

Marcaliban 16-án volt a találkozó. Ezen Csik Lajos számolt be az eltelt öt év munkájáról.

Kaposvárott 22-én tartották meg a nagy eseményt. Juhász Imre, a körzeti csoport elnöke beszélt az eredményekről és a gondokról. Jelentős előrelépésként értékelte, hogy létrehozták a látássérült gyermekek szüleinek munkaközösségét és a telefonkezelők szakcsoportját. Valamennyi beszámoló foglalkozott az egyesületi életben fontos szerepet játszó aktuális rendezvények, ünnepségek jelentőségével.

A beszámolók utáni hozzászólások között többen is igen kedvezőnek mondták az utaztatásban bevezetett jelentős könnyítéseket. Ezenkívül főként segédeszközökkel, segélyekkel kapcsolatos kérdéseket érintettek.

A választásokon a körzeti csoportokban összesen 34 küldöttet és 6 pótküldöttet választottak meg a megyei küldöttértekezletre. A kaposvári körzeti csoport élére öttagú, a többiekére pedig háromtagú vezetőséget választottak. A körzeti csoport elnöke Baracson Szilovics András, Siófokon Horváth Gyula, Nagyatádon Végh István, Marcaliban Varga Gézáné Kaposvárott pedig Juhász Imre lett.

Mindenütt nagy érdeklődés

kísérte a választásokat. Barcsón és Siófokon megvendégelték a taggyűlés résztvevőit.

ÜNNEPSÉGEK A FEHÉR BOT NAPJÁN

Szövetségünk megyei szervezetei és az ezekhez tartozó körzeti csoportok évről évre hagyományosan megrendezik ünnepségeiket október 15-én, a fehér bot nemzetközi napján. A rendezvényeken a tagtársakkal és a megyei szervezetek vezetőivel együtt ünnepelnek a helyi tanácsi és társadalmi szervezetek képviselői is. A vidéken megtartott ünnepségek közül Csurgóról Csik Lajos, Makóról Szabó István küldött tudósítást.

ÜNNEPSÉG CSURGÓN

Somogy megyei szervezetünk nagyatádi körzeti csoportja és a helyi vöröskereszt szervezete közösen rendezte meg az ünnepséget a csurgói Hazafias Népfront klubhelyiségében. A rendezők a fehér asztalok mellett helyet foglaló sorstársak és vendégek részére süteményeket és üdítő italokat szolgáltak fel.

Az ünnepséget Végh István, a nagyatádi körzeti csoport elnöke nyitotta meg, rövid beszédet mondott, üdvözölte a megjelenteket. Ezután vak szerzők műveiből hangzottak el versek. Először két gimnazista Juhász Imre: Sötét éveim és Tünődés című versét szavalta el. A diákokat követően Nagy László Szemünk világa című versét

Csik Lajos a megyei szervezet elnöke, a kaposvári kultúr csoport tagja mondta el.

A szavalatok után előadás következett a biztonságos közlekedésről. Az előadó külön is figyelmeztette a sorstársakat a fehér bot használatának fontosságára. A látássérülteket és az idős embereket körültekintő közlekedésre szólította fel!

A közlekedésről szóló előadás után megyei szervezetünk elnöke tartott ismertetőt a látássérültek életéről, eredményeiről. Szólt azokról a gondatlanul elhelyezett tárgyokról, bekerítetlen építkezésekről, amelyek nagy veszélyt jelentenek a vakok közlekedésében.

A sikeres találkozó a körzeti csoport elnökének beszédével ért véget.

A MAKÓI ÜNNEPSÉG

A fehér bot napján a Makói Városi Tanács egészségügyi osztályának szociálpolitikai csoportja megvendégelte a látás- és mozgássérülteket a Maros Étteremben.

A megjelenteket Tamás Imréné, a tanács szociálpolitikai csoportjának vezetője köszöntötte, mint vendéglátó háziasszony.

Az ünnepi beszédet dr. Fejjes Magdolna, főorvosnő, a makói kórház igazgatója tartotta. Beszéde elején a fehér bot napja jelentőségét méltatta. Kérte, hogy a látássérültekkel és a rokkantakkal ne csak

egyetlen alkalommal, hanem az esztendő minden napján törődjünk. Segítenünk kell ezeknek az embereknek a közlekedésben, az ellátásban. A testi fogyatékos embereknek nem szabad érezniük a gazdasági élet nehézségeit, mondta befejezősül.

Ezután Szabó István, a körzeti csoport vezetője a vakok helyzetéről beszélt, majd köszönetet mondott a városi tanács segítő munkájáért. A beszéd után Pánczél János az előtte felszólaló Szabó István Nemlátókhoz című versét mondta el. Ezt követően Barna Mihály, a Csongrád megyei szervezet alelnöke a vakok munkába helyezési lehetőségeivel, ezen belül az értelmiség elhelyezkedési gondjaival foglalkozott. A továbbiakban a fehér bot használatának fontosságáról beszélt. Ezt követően a vakok érdekében végzett társadalmi munkáért többen is kaptak elismerő oklevelet. Ezután Rácz Sándor tanár, a klub vezetője olvasta fel Suti Lajosnak a megyei szervezet titkárának erre az alkalomra írt gondolatait.

Végezetül dr. Sárvári Zoltánné tanácselnök-helyettes kért szót. Többek között kijelentette, hogy a tanács a jövőben is mindent megtesz a látássérült és a rokkantak életének könnyebbé tétele érdekében. A rendezvény végén finom, bőséges ebéddel vendégelték meg az ünnepség résztvevőit.

SZONDA KLÁRA

Októberi mulatságok

Allah segíts! Most aztán valóban magam sem tudom, mivel kezdjem. Attól tartok, hogy a cikk végére érve azt kérde majd a tisztelt olvasó, panaszkodott-e a tudósítás írója, vagy dicsekedett? Egy biztos, a bőrség zavarával küzdeni sem könnyebb, mint a semmivel!

Talán néhányan emlékeznek, nemrég arról panaszkodtam, hogy mennyire nem történik semmi gyors öregedésbe kezdett otthonunkban, most azt sem tudom, mint soroljam a sok érdekességet, amit röpket nap alatt meghallgattunk.

Sokan tudják, október az öregek hónapja, ezt Debrecen — a civis város — is megtartja. Reánk a következőképpen vetődött az ünnepsorozat.

1-én ünnepi megnyitó a Kölcsey utcai ÖNO-ban a vezetőség jelenlétében. Még aznap este szüreti bál a mi szőlőfűtökkel, almával, virággal díszített ebédlőnkben. A zenét a megyei szervezet tagjaiból alakult zenekar szolgáltatta, olyan sikerrel, hogy a vendégek majd szétszedték az ebédlőt a nagy táncban.

2-án délelőtt a Csárdáskirálynő c. filmet vetítették. Délután nótaműsor volt Berczi Gyula népzenekarának kíséretével.

3-án édességkiállítás és süteményvásár „vette az ő kezdetét”, nagy és sikeres rohamot indítva pénztárcánk és gyomrunk ellen. Az igencsak lesóványodott pénztárcák j-

lezték a sütemények győzelmét. A vásár után lassan megérkeztek a meghívott vendégek a már hagyományossá vált rokon-baráti találkozóra. Sajnos, elég kevesen jöttek! Nem értem! A rokonok, barátok foglalkoztak meg ennyire, vagy csak a szeretetük? A lakókat és vendégeiket dr. Kormos László levéltári igazgató köszöntötte magas színvonalú beszéddel. Az ezt követő vigalomhoz a debreceni Honvéd Helyőrség tánczenekara szolgáltatta a talp alá valót. Aki éppen nem táncolt, jó ízűen majszolgatta a nővérkéik által házilag készített süteményeket, és iszogatta a kólát.

4-én szünnnap volt.

5-én délelőtt a Hinton járó szerelem c. filmet vetítették, déután pedig a Csokonai Színház művészei adtak műsort, este a Debreceni Népi Együttes gyermekcsoportja adott rövid programot.

6-án este volt a záró műsor: ismét a Honvéd Helyőrség zenekara lépett fel, Markó Máriának és partnerének énekszámait kísérve. A hangulat remek volt, mert a zárószámként előadott Roma-shae annyira tetszett a közönségnek, hogy vörösre tapaszt tenyérrel távozott az előadás színhelyéről.

Hát, ennek is vége! Szép volt, jó volt! Egy évig élhetünk az emlékeinkből. Őszinte köszönet mindazoknak, akik részt vettek és fáradoztak a lebonyolításban.

KERÉKES MÁRIA

Egy nap se torna nélkül...

Mostanában gyakran esik szó az egészséges életmódról és táplálkozásról, a mozgásról és a modern testkultúráról. Mi magyarok szeretünk enni, ennek ellenére keveset mozgunk. Többet kellene foglalkoznunk egészségi állapotunkkal, de nem utolsósorban alakunkkal is. Az elhízott ember nem esztétikus látvány, s előbb-utóbb egészségi állapota is megromlik. Hogy ez ne így legyen, kortól és nemtől függetlenül mozogjunk többet.

Nem számít a kor, ha fiatalnak érezzük magunkat, ha izomzatunkat megfelelő állapotban tartjuk, fiatalosak, tettekések maradhatunk idősebb korunkban is. Fiatalságunk és fiatalosságunk érdekében naponta végezzünk izometriás gyakorlatot, vagyis tiszteljük az öregkort, de ne igyekezzünk megöregedni. Az izometriás torna frissít, élénkít, fokozza az izmok vérkeringését, gyorsítja az anyagcseretermékek elszállítását, ezáltal csökkenti a fáradtság érzését. Próbáljuk ki ezt magunkon, ha munka után fáradtan, bágyadtan éreztünk haza.

Üljünk törökülésbe. Alkarunkat fektessük a térdünkre, majd alkarunk lefelé nyomó ereje ellenében kíséreljük meg összezárni a térdünket. Közben számoljunk lassan hatig, nyugodtan, egyenletesen lélegezzünk. Kis szünet után ismételjük meg a gyakorlatot.

Régi igazság, hogy a testi egészség nélkülözhetetlen a siker, boldog élethez. Gondoljunk erre, ha nehezünkre esik elkezdni mindennapi tornánkat. Egyetlen nap se múljon el torna nélkül.

Az idősebb kornak nem feltétlenül következménye a hájhurkák megjelenése, a következő gyakorlat a comb elhízását akadályozza meg. Ülünk a padlóra, támaszkodunk a kezünkre. Lábunkat helyezzük az előttünk álló szék lábai mellé kívülről, majd kíséreljük meg összenyomni a széklábakat. Hat másodperces erőfeszítés után lazítsunk, pihenjünk, s végül ismételjük meg a gyakorlatot.

Melyik nő ne örülne a fiatalos, jó alaknak. Sok útja van a vonzó külső elérésének, de az egyik legegyszerűbb módszer éppen az izometriás torna. A szépség mulandó, de amíg lehet, legyünk szépek, fiatalosak.

A következő gyakorlat az elmerevedett nyakizmokat lazítja fel. Fejünket hajtsuk előbb jobbra, majd balra, kezünket helyezzük a halántékunkra, majd kíséreljük meg a fejünket egyenes tartásba hozni bal kezünk nyomása ellenében. Hat másodperc után lazítsunk, majd bal oldalra hajtott fejjel megcserélt kéztartással ismételjünk.

Az izometriás torna úgy az igazi, ha jókedvűen végezzük. A legközelebbi névnapjéletemkor próbáljuk meg vendégeinket is az izometriás torna lelkes híveivé tenni. A következő gyakorlat nagy sikert arathat az összejövétel résztvevői körében.

Álljunk egyenesen előrenyújtott karokkal, tartsunk magunk elé egy borospalackot, kíséreljük meg tenyerünkkel összenyomni teljes erőnkkel hat másodpercig. Utána tartsunk egy kis pihenőt, lazítsunk, majd ismételjük meg a gyakorlatot. Még nagyobb lesz a gyakorlat

sikere, ha a vendégek kedvenc italukat tartalmazó üvegekkel gyakorlatozhatnak. Felmerülhet a kérdés, mikor kell elvégezni a gyakorlatot? Ivás előtt, vagy ivás után? A válasz: helyette. Az ismétlés, ezt ne felejtjük el, növeli a gyakorlatok határfokát. Egészségükre!

VARRÓ ATTILA

Egy szép évforduló ürügyén

(Folytatás)

Az eszperantó nyelv, ha nem is munka nélkül, de — logikus nyelvtana, közhasználatú idegen szavakra épülő szókinccse révén — mégiscsak könnyebben sajtátítható el, mint bármelyik nemzeti nyelv.

Az itt következő néhány mondatot valószínűleg nagyon sokan meg fogják érteni olyanok is, akik ezelőtt soha nem olvastak eszperantó nyelvű szöveget. Segítségképpen csak néhány információ:

Majdnem minden betűt úgy kell kimondani, mint magyarul. A két legfontosabb kivétel a következő: „a” ejtése olyasmi, mint a palóc nyelvjárásban; „s” ejtése: sz.

Minden főnév végződése -o; minden melléknév végződése -a; a többesszám jele -j; a tárgyeset végződése -n; a határozósók végződése -e; igék

jelenidejének végződése -as; a jövőidő végződése -os.

Ezek után a legtöbben talán ki is találják a következő mondatok magyar jelentését:

Hungario estas lando. Euro-po estas kontinento. Hungario situas er Euro-po. Ceteraj kontinentoj estas: Afriko, Ameriko, Australio kaj Azio.

Eva amas Adamon. Mi estas felica homo. Mi estas Adamo, kaj Eva estas vere bela knabino.

Petro vojagas per automobilo. La celo estas Rotterdam. Tie estos Esperanto-Kongreso en 1988.

Nem volna kedve részt venni a „Vakok Világa” segítségével egy levelező eszperantó nyelvtanfolyamon? Ha igen, adjon fel címünkre egy levelezőlapot, „Eszperantó” megjelöléssel.

Életmód és koszorúér-betegség

A szív koszorúér elmeszesedés egyértelmű okát ma ugyan még nem ismerjük, de azokat a tényezőket, amelyek oki szerepet játszanak a betegség kialakulásában — évtizedek kutatásai alapján — egyre jobban megismertük. Ezek az iszkémiás szívbetegségek rizikófaktorai.

A rizikófaktorok fogalmát akkor alakították ki, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy az olyan tényezők, mint a dohányzás, a magas vérzsír-szint és az emelkedett vérnyomás tünetmentes emberekben is bizonyos valószínűséggel előre jelezhetik a szívinfarktust. Ez a három tényező a legerősebb, legkövetkezetesebb összefüggést mutatja az iszkémiás szívbetegség kialakulásával, ezek tehát az ún. nagy rizikófaktorok, míg a többi (az elhízás, a cukorbetegség az örökletes hajlam, az idegrendszeri alkat, a stressz-szituációk, a vérben a húgysav megszorodása) a kisebb veszélytényezők.

Gyakran tapasztalható bizonyos rizikófaktorok együttes előfordulása is, ilyenkor a legtöbbször a nagy koszorúerek betegszenek meg.

A szívkoszorúér-elmeszesedés sok jól ismert és kevésbé ismert tényező együttes hatására kezdődik és lassan vagy gyorsabban ölt olykor nagyon súlyos alakot. A szívizom vérellátása ilyenkor romlik vagy akár részlegesen meg is szűnhet. A szívkoszorúér-betegség okozhat

szívgörcsöt (angina pectorisz), szívizominfarktust, vagy idült szívelégtelenséget.

Többtényezős

A különböző rizikótényezők fontosságáról megoszlanak a vélemények. A kutatás alapján a vérzsírok szintjének emelkedése, a dohányzás, a magas vérnyomás, a túltápláltság, a mozgáshiány és az egyéb rizikófaktorok kombinációja tekinthető a legfontosabb veszélyeztető tényezőnek. A szívinfarktusos betegek kórelőzményében több rizikófaktor együttes jelenléte mutatható ki. Az iparilag fejlett országokban a középkorú férfiak 40 százalékát legalább két, 10 százalékát pedig legalább három rizikófaktor veszélyezteti. Több hajlamosító tényező együttes jelenléte nagyobb veszélyt jelent, mint egyenkénti veszélyük összege. Például: egy 45 éves férfi számára a magas koleszterin szint közel kétszeresére, a napi 20 cigaretta is kétszeresére, a magas vérnyomás több mint kétszeresére növeli a koszorúér-betegségek kockázatát. Ha egy emberben együttesen fordulnak elő ezek a rizikófaktorok, akkor az több mint nyolcszoros (tehát a matematikai összegükénél nagyobb) veszélyeztetettséget jelent.

Általában a koszorúér-betegségben a férfiak—nők aránya körülbelül 3:1. Ez az arány az utóbbi időben egyre inkább a

nők kárára tolódik el és a fiatalabb nőket is érinti (régében főleg a változás kora után betegedtek meg a nők). Ez a jelenség a megváltozott életviszonyoknak tulajdonítható: egyre több nő és egyre korábban kezd dohányozni; fokozódtak a nőket érő terhelések, a stresszhelyzetek; a fogamzásgátló gyógyszerek pedig a trombóziskészség növelésével fejtik ki kedvezőtlen hatásukat. A változás kora után szinte egyenlő arányban betegszenek meg a nők és a férfiak koszorúér elmeszesedésben.

A koszorúér-betegség az iparosodott országokban, így hazánkban is egyre fiatalabb korban kezdődik és szinte az alkotó kor teljében betegíti meg az embereket. Az 1970-től működő dél-pesti infarktusnyilvántartás szerint 10 000 20 éven felüli férfi közül 56, ugyanannyi nő közül 21 betegszik meg szívinfarktusban. A betegség előfordulása mindkét nemben az életkorral párhuzamosan növekszik, férfiaknál 40 éves kortól, nőknél 55 éves kortól meredeken emelkedik.

A szinte járványszerűen terjedő koszorúér-betegség elleni küzdelem ma már nemcsak az egészségügy, hanem a társadalom, sőt az egész emberiség ügye. A rizikófaktorok felismerése után egyes országokban (USA, Finnország, továbbá néhány nyugat-európai ország) céltudatos, az egész társadalomra kiterjedő küzdelem eredményeként kifejezetten csökkent a szívbetegségek száma. Hazánkban sajnos még most is egyre emelkedik a koszorúér-betegség gyakorisága. Különö-

sen veszélyeztetettek a 35—55 év közötti férfiak. Ennek az egyre terjedő betegségnek a veszélye csak úgy védhető ki, ha megszüntetjük a betegséget előidéző tényezőket. A baj megelőzése érdekében meg kellene tanulni a helyes és egészséges életmódot. Mert a tények sajnos azt mutatják, hogy az emberek egészségrontó szokásaikkal pusztítják magukat, ezen a csatatéren pedig mindenki tragikus vereséget szenved.

Előre jelezhető

Az emelkedett vérzsír-szint, a magas vérnyomás és a dohányzás együttesen a 30 év feletti férfi lakosság egyötödét érinti hazánkban és a szívinfarktus okozta halálozásnak több mint a fele őket sújtja. Nincs még egy olyan idült betegség, amelyet ilyen pontosan lehetne előre jelezni. A rizikótényezők feltárásával viszont a betegség valószínűsége megmagyarázható a legtöbb embernek anélkül, hogy ezzel félelemérzést keltenénk benne. Fontos, hogy a veszélyeztetett beteg a megfelelő felvilágosítás után egyéni felelősséget érezzen saját egészségeért és életéért.

A magasabb rizikójú csoportba kell sorolni azokat, akik napi 15—20 cigarettát vagy ennél többet szívnak, a vérnyomásuk 160/95 hgmm-nél magasabb, a kórelőzményükben angina pectorisz vagy lezajlott szívinfarktus szerepel és közvetlen rokonságukban szívkoszorúér-beteg volt vagy van. Ezen tényezők jelenléte esetén további kiegészítő vizsgálatok elvégzése javasolt: a vérkoleszterin- és a

trigliceridszint megállapítása, vércukor- (esetleg terheléses) és EKG- (esetleg terheléses) vizsgálat.

Ha valaki már megbetegedett, gyakran csak akkor kezd felelősséget érezni saját maga, a családja és a társadalom iránt. Ilyenkor semmivel sem menthető, ha továbbra is figyelmen kívül hagyja a betegségéhez vezető rizikófaktorait: tovább dohányzik, sós, zsíros, szénhidrátban dús ételeket eszik, magas vérnyomását nem kezelteti, keveset mozog, sokat idegeskedik stb. Az életmód változásához tartozik tehát a dohányzás abbahagyása, az étrendben az állati eredetű zsírok, a szénhidrátok erőteljes csökkentése, a só napi 3 grammra történő korlátozása, a rendszeres mérsékelt fizikai aktivitás (gyaloglás, úszás, kerékpározás).

Mivel a helytelen szokások már a korai gyermekkorban kialakulnak, ezért minél korábban kell kezdeni a helyes életmódra való nevelést. A gyermekek egészséges életindításában nagy jelentőségű a körzeti orvosok, pedagógusok és családok jó kapcsolata. Az iszkémiás szívbetegség megelőzéséhez az egészségügyi hálózat egymagában nem elég, az egész társadalom mozgósítására van szükség, hogy mindenki tevékenyen részt vegyen az átfogó küzdelemben.

A megelőzés lehetősége

A szívkoszorúér-betegség gyógyítása mellett egyre nyilvánvalóbb, hogy nagyobb súlyt kell fektetni a betegség meg-

előzésére. Azokban az országokban, amelyekben már a 60—70-es években elkezdődött a széles körű megelőzési program, a koszorúér-betegségek száma 20—30 százalékkal csökkent.

Mi a helyzet hazánkban?

Helytelen életmódunkkal „elértük” a kritikus szintet: ez a betegség okozza az összhalálozás 37 százalékát. 1981 óta fogy a lakosság: a statisztikai adatok szerint az összhalálozás aránya a legnagyobb és ezen belül első helyen a szív-, érrendszeri betegségek állnak. Az elmúlt 20 évben duplájára emelkedett a produktív férfilakosság halálozása. Akut szívinfarktusban a kórházba szállítás előtt évente 8000-en halnak meg.

Érthető, hogy a megelőzést a szív-, érbetegség rizikófaktorainak felszámolásával kell kezdeni. Ismert adat az, hogy hazánkban a 3 millió koldus országából 3 millió elhízott ember országa lett, a lakosság 10—15 százalékának magas a vérzsír-szintje, a 40 évesnél fiatalabb szívinfarktusosoknak jelentősen több a vérkoleszterinje. Elsősorban tehát a veszélyeztetetteket kell gondozásba venni, ami orvosi körzetenként kb. 2—3 embert jelent. Bár senkit sem lehet akarata ellenére egészségessé tenni, valóra kell váltani az Egészségügyi Világszervezet álláspontját, amely szerint minden ember alapvető joga, hogy egészségesen élhessen, de kötelessége is egészségének gondozása. Ez az ezredfordulóra megvalósítandó fel-

Tájékoztató

A VGYOSZ ZENEI SZAKOSZTÁLYÁNAK TISZTÚJÍTÓ TAGGYÜLÉSÉRŐL

Szövetségünk zenei szakosztálya 1987. szeptember 27-én tartotta vezetőségválasztó taggyűlését. A 68 meghívott közül 32-en jelentek meg a szövetség budapesti székházában, így az ülés félórás eltolódással kezdődhetett, ekkor a megjelent közösséget határozatképesé nyilvánították.

Németh Tamás elnöki megnyitója keretében bonyolították le a szükséges formaszabványok: névsorolvasás, a jegyzőkönyvvezető és a hitelesítő megválasztása, valamint a jelölőbizottság megszavazása. E testület elnökéül Fehéregyházi Éva zenetanárnőt, tagjaiul Hanuska Béla szórakoztatózenészt és Szücs Béla zenekari tagot választotta a taggyűlés. Az elnök megnyitójában elmondotta, vezetőtár-

saival együtt azon munkálkodtak az elmúlt ciklusban, hogy a tagság zenei műveltsége gyarapodjék, ügyeikben segítséget kapjanak, és az aktív muzsikusok minél több szereplési lehetőséghez jussanak.

Kirner Gusztáv, a szakosztály titkára beszámolójában áttekintette az elmúlt öt év munkáját. Kiemelte a zenei versenyek jelentőségét. 25–30 tagtárs vett részt a Bach-vetélkedőn és a zenefelismerési játékban. Értékelése szerint ezek a rendezvények erősebb vonzást mutatnak, mint a hangszeres vagy énekes versenyek. Beszámolt továbbá arról is, hogy az elmúlt évben új öntevékeny szórakoztatózenekar alakult: a Melódia Együttes. Műsoraikban a magyar nóta és az operettirodalom legjobb darabjai hallhatók. Külföldön is vendégszerepeltek már. A Berindán és a Landini Zenekar a központi elnökség jóvoltából új formaruhát kapott. A Homérosz Kórus új életre kelt Varró Attila értő vezetésével. A beszámolóban szó esett a hangolók gondjairól, a kottatár stagnáló helyzetéről és sok egyéb, a szakosztály tagjainak élet- és munkakörülményeit érintő kérdéstről.

A titkári beszámolót a következő hozzászólásokkal Illés Rudolf meleg hangú levele kötötte össze, melyet Dombóvári Ferenc kulturális főelőadó olvasott fel; ebben szó esett a szórakoztatózenészek helyzetéről, gondjairól, különös tekintettel

a vendéglátóipari magánvállalkozók által előidézett munkavállalási nehézségekre. Felhívta a figyelmet az alapos szakmai felkészültség és a maximális helytállás fontosságára.

A szünetben 10 tagtárs irakozott fel hozzászólásra. Pinviczki Györgynek, a budapesti és Pest megyei szervezet titkárának mondanivalójából kiemeljük azt a részt, mely etikai kérdésekkel foglalkozott, egyebek között rámutatott az egymás iránti tisztelet gyakori hiányára. Sajnos — mint közismert — ez nemcsak szakosztályi gond. Plank László felszólalása ritka kivétel és példa: a gondok felemlégetése, a másokra ujjal való mutogatás helyett köszönetet mondott a Landini Együttes nevében a szövetség és a szakosztály vezetőségének a segítségért és támogatásért. Több tagtárs felszólalásában hangzott el panasz a kölcsönkották késedelmes visszaszolgáltatása miatt. A kottatárban található művek kis példányszámának ismeretében megállapíthatjuk, hogy e panaszok feltétlenül jogosak és sürgős orvoslást várnak!

Ez a taggyűlés egy olyan sajnálatos eseménnyel is „büszkélkedhetett”, melynek tükrében Pinviczki György fent idézett szavainak jelentősége utólag is ott a fülünk hallatára megnőtt: Egy fiatal tagtárs igen tiszteletlen módon illetve közbevetett megjegyzéseivel a szövetség és a szakosztály munkáját, s mikor már személyeket bántottak szavai, a hallgatóság felháborodására, a szakosztály elnöke felszólította a terem elhagyására. Az eset kapcsán elmarasz-

(Folytatás a 15. oldalról)

adat, amelynek jelszava: egészséget mindenkinek 2000-re!

A program szerves része az ifjúságnevelés, a civilizációs ártalmak csökkentése, az egészségesebb munkaszervezés és a családgondozás. Az Egészségügyi Minisztérium által az EVSZ programja alapján a magyarországi lehetőségeknek megfelelően kidolgozott betegségmegelőzési terv már elkészült. A program eredményeként várható a betegségektől mentes életkor 10 százalékkal való emelkedése, a 60 év alatti szív-, érrendszeri megbetegedések okozta halálozás 15 százalékkal való csökkentése.

talt fiatalember nevét nem kívánjuk nyilvánosságra hozni, bízva abban, hogy a történetek meggyőzik oktalan viselkedésének helytelenségéről.

A taggyűlés első része azzal ért véget, hogy az elnök megköszönte a bizalmat, melyet 5 éven át tanúsított a szakosztály tagsága a vezetőség iránt. Németh Tamás leköszönő elnök vezetőtársai nevében is feltételezte, hogy munkájuk nem volt hiába való, és az új elnökség még nagyobb odaadással és eredménnyel folytatja e tevékenységet, mint ahogy ők abahagyták.

A második részben Erhartné dr. Molnár Katalin, a központi elnökség képviselője vette át az elnöki tisztet és vezette le a választást. A jelölőbizottság javaslatát a jelenlevők szótöbbséggel elfogadták, a póttagokra a taggyűlés résztvevői tettek javaslatot.

Az új elnökségbe a következő tagtársakat választották be:

Kirner Gusztáv,
Lakatos Tamás,
Lukács Sándor,
Németh Tamás,
Varró Attila.
Póttagok:
Remes András,
Táncos Lajos.

A mintegy 3 órás taggyűlés Erhartné dr. Molnár Katalin zárszavával ért véget. Az új elnökség alakuló ülését még aznap megtartotta, és titkos szavazással elosztotta a funkciókat. Elnök ismét Németh Tamás, a titkár továbbra is Kirner Gusztáv, jegyzőnek Lakatos Tamás mosonmagyaróvári

tagtársat választották. Első feladatukként az ez évi zenei vetélkedő időpontját tűzték ki. Eszerint a zenefelismerési já-

tékos vetélkedőt december 13-án, vasárnap de. rendezik meg; erről külön felhívást adnak ki.

Dombóvári Ferenc

URSULA PATZSCHKE

Életem a kezekben

(Gegenwart, 1987. március)

Minden ember, aki olyan sűrűn lakott országban él, mint mi, naponta rá van utalva arra, hogy az életét más emberekre bízta. Ez nála mindenestre aligha tudatos. Ezalatt nemcsak a járművek vezetőit értem. Sok más foglalkozásban is a másik ember élete és egészsége iránti felelősség mindennapos. Bízunk abban, hogy ezeket az embereket ki is képezték erre, és hogy munkájukat felelősségtudattal végzik.

Nekünk, látássérülteknek viszont naponta állandó kíséret nélkül kell forgalmas utcákon és kereszteződéseken átmenni, ehhez egy újabb szempont is járul. Rá vagyunk utalva azon emberek segítőkészségére és figyelmességére, akikhez véletlenül fordulunk azzal a kéréssel, hogy kísérjenek át a forgalmon.

Akit már egyszer forgalmas úton a kísérője cserben hagyott, és aki egy busz fékjenek a csikorgását hallotta maga mellett, tudja, miről beszélek. Ez az élmény indított arra, hogy egyszer elgondolkozzam rajta, milyen gyakran kell életünket rábízni olyanokra, akiket egyáltalán nem ismerünk, akiknek a jelleméről, reakcióképességéről,

fizikai és pszichikai állapotáról semmit sem tudunk. Néha másodpercek tört része alatt kell döntenünk arról, hogy rájuk bízhatjuk-e magunkat, vagy nem.

Többnyire csak halljuk öke', esetleg egy árnyékot látunk magunk mellett, de nem tudjuk, hogy az gyerek, idős ember, férfi, vagy nő. Csak a kérdésünkre adott válaszuk, vagy a kezük érintése ad támpontot. Hosszú évek alatt gyűjtöttem az itt következő tapasztalatokat. Természetesen ezek a benyomások szubjektívek, és, mint minden összefoglalásnál, az egyedi eseteket nem lehet figyelembe venni.

Gyerekek

Mindig készek segíteni. Mivel életkorukat nem lehet mindig eltalálni, nehéz megítélni, hogy a forgalmi helyzetet helyesen fogják-e fel. Az utcán gyakran félénken, bizonytalanul reagálnak. A kezemet csaknem tétován fogják meg, és így a reakcióikat nem lehet mindig biztosan felismerni. Ilyen esetekben tanácsos még egy felnőtől is segítséget kérni.

(Folytatás a 17. oldalról)

Idős emberek

Náluk hasonló a probléma. Ők tudják, mit jelent segítség-re szorulni, és nem is szeretnék azt megtagadni. De gyakran már nem mernek egyedül átmenni az úttesten. Egy másik ember iránti felelősség ilyenkor túl nagy megterhelés a számukra. Ha maguktól ezt nem is ismerik el, remegő kezük gyakran elárulja, hogy óvatosnak kell lennünk. Itt is ajánlatos egy harmadikat megkérni.

Fiatalok

Velük kivétel nélkül olyan tapasztalataim voltak, hogy szívesen vezetnek, ha megkérjük őket rá. Maguktól gyakran szégyenlősek, vagy nem ügyelnek a környezetükre. Óvatosnak kell lennünk, ha csoportosan jönnek, vagy sietve akarnak átmenni az úttesten. Sokat kockáztatnak, bíznak reakciósebességükben és fürge lábukban. Ha tempójukhoz akarunk alkalmazkodni, akkor néhány aggodalmas másodperc után biztosan célhoz érünk. Különböző fiatal emberek nyugodtan és magabiztosan haladnak a legnagyobb tolongásban is. Sokszor nem sajnálják az időt, hogy a kért segítségen túl is felajánlják szolgálataikat és megkérdezik, hogy tovább is segíthetnek-e. Tudom, hogy itt so-

kaknak más véleménye van, de 18 és 25 év közötti fiatalokkal csak jó tapasztalatokat szereztem.

Fiatal nők kisgyerekekkel

Nem szívesen fordulok hozzájuk. Sajnos, csak túl későn lehet észrevenni, hogy egy kisgyerek is ott van. Az a véleményem, hogy minden figyelmüket a gyerekeknek kell szentelniük. A gyerekek hamar kitépik magukat anyjuk kezéből, és nagy a valószínűsége, hogy az utca közepén egyedül maradunk, mert az anyának a gyerekek után kell futnia. Ilyen esetekben az a jó, ha a gyerek közepén megy, a két kéz biztosabb.

Nők gyerekkocsival

Az úttesten jó védelmet nyújtanak. Nagyon is óvatosak és tudják, hogy nem térhetnek ki gyorsan. Ezt az autósok is tudják. A kocsifogása jó vezető, az anya mozgásszabadságát ilyenkor nem akadályozzuk.

Középkorú nők

Sok megértés van bennük, ha szükség van segítségre, még akkor is, ha mindkét kezük szatyorral van tele. De gyakran sietős a dolguk, és gondolataik másutt járnak. Ilyenkor

kicsit magunknak is oda kell figyelnünk.

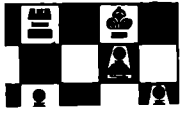
Férfiak

Gyakran észre lehet rajtuk venni, hogy hozzászoktak a feleségük karonfogásához, és hogy helyette is figyelniük kell. Nemcsak a gördülő veszélyekre ügyelnek, hanem lyukakra, járdaszegélyekre, kiálló kőkockákra is. Azok a férfiak, akik autót is vezetnek, kitűnnek nagy nyugalommal, türelmükkel és a közlekedési helyzet pontos megítélésével. Ők a legbiztosabb kísérők bonyolult kereszteszűrésű utakban.

Csak egy esetben utasítom el a segítségüket, ha ittasok. Akkor gyakran túlzottan segítőkészek, alig lehet tőlük megszabadulni. Ha velük lépünk az úttestre, akkor dupla a veszély, de ha elutasítjuk őket, könnyen agresszívek lesznek. Ilyenkor hasznos másoktól segítséget kérni.

Egy kevés finom megérintés és egy jó adag fatalizmus is kell már ahhoz, hogy a forgalom adta veszélyekből ép bőrrel kijussunk. Mégiscsak igen kevés, mondhatnám kivételes esetekben jutok arra a gondolatra, hogy az életemet idegen kezekbe tettem. A vadidegen kísérőkkel való találkozásoknak a túlnyomó részében ilyesmi nem is jut eszembe. Úgy vélem, ez jó jel a társadalmunkban uralkodó emberi kapcsolatokról.

(Fordította: Pálfi Ferenc)

V. Európa-bajnokság, Moszkva

Az V. Európa-bajnokságra való előkészülésünket nagyban elősegítették az Ausztriában és Lengyelországban lebonyolított páros találkozók, valamint a Budapesten rendezett atlétikai verseny.

Ezek után atlétacsapatunk szeptember 10-én érkezett repülőgépen a seremetyeovi repülőtérré, ahol már vártak régi sportbarátaink és autóbusszon kísérték az Ukrajna szállóba, ott a rendezők fogadtak és rögtön kiosztották a szobák kulcsait. Vezetőnk Péczka János a 27. emeletre, Csamangó Anikó a tolmácsunk Révnevel a 14. emeletre költözött, mi többiek a 10. és 11. emeleten kaptunk kétágyas, fürdőszobás lakosztályokat. Hamar megszereztük egymás telefonszámait, megbeszéltük a találkozási helyet és időket egyeztetünk. Még ezen a napon sorra kerültünk az igen alapos szemészeti vizsgálaton, ahol Anikó segítségével megoldottuk a nehézségeket és startengedélyt kaptunk. Az étkezés a földszinti éttermekben, meghatározott időkből történt. A pincérek és pincérnők a versenynapok során egyre gyorsabban hozták az ételeket és gondoskodtak a szép terítékről, a szakácsok pedig az izléses tálalásról. Az étkezések után gyümölcsitalokat, teát és kávét kaptunk.

A pályát másnap láttuk először. Autóbusszal mentünk a luznyiki olimpiai stadionba, illetve a tőle 5 percre levő edzőpályára, ahol öltözők, pi-

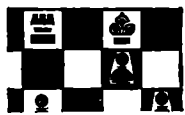
henőszobák és büfé is voltak. Itt gyülekeztek minden versenyszám előtt 20 perccel a soron következő versenyzők, a rendezők átkísérték őket a 2-es kapuhoz, ahol ellenőrizték a rajtlista alapján a feltűzőt számokat, és onnan kísérték a versenybírók a versenypálya színhelyére az atlétákat. A versenybírók az átellenes oldalon a 100 m-es futópálya közepénél helyezkedett el és ott írták ki az eredménylistákat is. Este versenyek után ott gyülekeztünk mi edzők a másnapi verseny megbeszélésére. A versenybírók nemzetközileg ismert régi versenyzőkből álló gárda volt, mely mindent megtett, hogy ez az Európa-bajnokság minél jobb eredményeket hozzon. Ez sikerült is, hiszen a hideg, esős, szeles idő ellenére is 32 új világcsúcs született.

A verseny megnyitására csütörtök délután az úszóstadionban került sor, ahol mind a 21 nemzet zászlóit felvonultatták 3—3 csapattal kíséretével, majd művészi torna bemutatót tartottak; gúlagyakorlatokat és akrobatikát a moszkvai sportiskolások. A megnyitó telt ház előtt folyt.

11-én megkezdődött az V. Európa-bajnokság. Az első versenynapon de. 10 órakor és du. 17 órakor kezdődtek a vetélkedők, mi hét számban indultunk. Közben az autóbusszok folyamatosan szállították a szállodába a versenyzőket. Onnan ebéd után már fél négykor vissza-

indultunk s ez így ment nap-nap után. Most pedig következzenek az eredmények:

Kopasz Attila indult 100 és 400 m-es futásban, idei legjobb eredménye 13,2 mp és 1 perc 01,4 mp idejével nem jutott a döntőbe. Ugyanígy járt Pazinczár is, 800 m-en 2 perc 15,29 mp idejével 6. lett. 100 m-en Kopasz A. 11 indulóból 11., eredménye 13,2 mp, az 1. helyezett eredménye 11,6 mp. 400 m-en Kopasz A. kilenc indulóból kilencedik, eredménye 61,4 mp, az első helyezett 52,4 mp. 800 m-en az első helyezett eredménye 1 perc 59 mp (Szovjetunió). Az egeri atlétánk, Mészáros István hozta az első érmet, az 500 m-es futás rajtja után nemsokára élre állt, lassúnak tartván a többiek iramát, de végül ketten is megelőzték, az angol Farnell világcsúccsal győzött, 15 perc 31,84 mp. István 16 perc 29,19 mp idejével új magyar csúcsot futott és bronzérmes szerzett az öt indulóból. Közben szobatársa, Nagy Dénes a súlylökésben versenyzett, s bár alatta maradt 1 méterrel idei legjobbjának, hét versenyző közül bronzérmes lett 11,74 m-es eredményével. A győztes szovjet versenyző 13,43 m-t dobott. Tóthné Kurilla Zsuzsa délután állt rajthoz súlylökésben, de kissé indiszponáltan versenyzett, 7,46 méterrel nagyon lemaradt, az öt versenyző közül ötödik lett. A győztes szovjet versenyző 11,62 m-t dobott. Másnap jobban sikerült Zsuzsa diszkoszve-

(Folytatás a 19. oldalról)

tése, 22,86 méterrel bronzérmes lett. A győztes, négy versenyzőt megelőzve, 32,08 m-re dobta a diszkoszt. Igen boldog volt a maroknyi magyar tábor, — köztük az Elektroimpex dolgozói, akik a kijelzők és a világitás kezelésére utaztak ki —, hogy két nap alatt háromszor is felkészült a magyar zászló az árbocra, ha a Himnuszt nem is hallhattuk. Vártunk rá. Oláh József mindhárom ugrószámában indult. Sajnos régi szokásával ellentétben csak a 155 cm-t ugrotta át magasba, és ezzel nyolc induló közül a hetedik lett, a győzelmet 188 cm-rel szovjet versenyző szerezte meg. Jóska 543 cm-nél nem jutott messzebbre távolba, és ezzel a tizenkét induló közül a kilencedik lett. A győztes 644 cm-t ugrott. Vártuk a hármassugrást, itt végre döntőbe jutott, és 11,88 méterrel hat versenyző közül az ötödik lett. A győztes 13,67 métert ugrott. Közben két B1-es nőversenyzőnk a kezdő Dombi Andrea és Rév Miklósné lefutotta a 100 m-t, és ötödik, illetve hatodik helyen végeztek, közel azonos eredménnyel: 16,4 mp, illetve 16,7 mp. A mezőnyben hatan indultak, a győztes eredménye 13,8 mp. Ugyanez történt távolugrásban is, a hatodik és hetedik hely jutott nekik a hét versenyző közül. Eredményük 363 cm, illetve 356 cm. A győztes holland versenyző eredménye 483 cm. Hegedüs Béla versenyzett diszkoszvetésben, 30,28 méterrel tíz versenyző közül ötödik lett, ha edzéseredményét hozza, akár nyerhetett volna. A győ-

zelmet 31,40 méterrel szereztek meg. Nagy Dénes a B3-ban 4 cm-rel dobott csak hosszabbat, ezzel a tizenegy versenyző közül a kilencedik lett. A győztes itt 38,48 m-t dobott. Béla a súlylökésben tizenegy versenyző közül a hetedik lett 9,86 m-es lökésével. A győzelmet 11,47 méterrel szereztek meg. Közben Szekeres Margit jóvoltából újra láttuk felkészülni a magyar zászlót; ő becsülettel végig futotta az 1500 m-t a világcúscot futó Batalova mögött, aki majdnem lekörözte. Margit eredménye 6 perc 35 mp, a győztesé 4 perc 53 mp volt.

Három versenyzőnként izgultunk az utolsó napon. Pentathlonban indult Pazinczár Attila B2-ben és Csák József B3-ban. Ez délelőtt három versenyszámbot, déután két versenyszám teljesítését követelő egésznapos versenyt jelent. Távolugrással kezdtek: Attila 543 cm-t ugorva 467 pontot szerzett, Jóska 489 cm-rel 361 pontot, gerelyhajítással folytatták, itt Jóska dobott nagyobbat, 36,16 méterrel 387 pontot, Attila 33,98 méterrel 356 pontot szerzett. Eközben elindult a stadionból a maratonfutás mezőnye. Mindhárom kategóriát egyszerre indították, három kört futottak a stadionban, majd az 5-ös kapun kifutva a kisstadion mellett kifutattak a zárt sportterületről a metró hídja alatt a Moszkva-folyó partjára, és ott két hid között, lezárt területen futottak 7×5 km-es kört, aztán vissza a stadionba. Ezt a pályát két nappal előtte megmutatták nekünk autóbusszal, másnap végigjártuk gyalog is

Mészáros Istvánnal, hogy ha egyedül futna, akkor is visszataláljon. A kör végén az etetőasztalnál és körszámlálónál Anikó biztatta és segítette versenyzőnket, aki a stadionból elsőnek futott ki, mindjárt az első körben élre futva, 10 km-ig tartotta is vezető szerepét, csak utána előzték le néhányan. A hangosbeszélő révén tájékoztatták a stadionban a versenyzőket és a nézőket. Itt a 100 m-es futásra került sor, de előbb befutottak a maraton győztesei, elsőnek Farnell Mark 2 óra 37 perc 53 mp idővel, aztán a B2-es francia Collet Paul 2 óra 38 perc 46 mp idővel új világcsúcs, majd nem sokára a váltott vezetővel futó norvég színekben versenyző fekete atléta, Kibuuka Tafiri szintén világcsúccsal, 2 óra 51 perc 06 mp-cel. Két perc múlva István is a stadionba ért, 2 óra 53 perc 27 mp idejével hét versenyző közül az ötödik lett. Pentathlonban rajtoltak a 100 m-es futók, Csák 12,64 mp-cel 531 pontot szerzett, Pazinczár 12,72 mp idejével 516 pontot. Ebédszünet alatt módjuk lett volna ott pihenni a stadionban, de inkább buszoztak és a szállodában nyúltak el az ágyukon. Öt óra után a diszkoszvetésre került sor. Pazinczár 30,32 m-es dobása 471 pontot hozott. Csáké 22,54 m csak 320 pontot ért. 1500 m-en mindketten jól futottak, Attila 4 perc 46,69 mp 639 pontot, Jóska 4 perc 49,50 mp 622 pontot szerzett. Így idei legjobb eredményükkel Pazinczár A. 2449 ponttal kilenc versenyző közül az ötödik lett a B2-ben, a győztes eredménye 3092 pont.

MÚZEUMI DÉLUTÁN

A múlt tanévben számoltunk be iskolánk és a Nemzeti Múzeum hasznos, élő kapcsolatáról. Azóta jelentősen bővültek múzeumi kapcsolataink. Most októberben kezdődtek tanulóink számára rendszeres foglalkozások a Budapesti Történeti Múzeumban és a Hadtörténeti Múzeumban.

A közelmúltban újabb jelentős partnerre találtunk a Közlekedési Múzeum vezetőinek személyében.

Október 15-én, a Fehér Bot Nemzetközi Napján, a Közlekedési Múzeum előadással egybekötött tárlatvezetésen fogadta iskolánk nem kevesebb, mint 170 növendékét. Itt a kiállított tárgyakat megfogva, közvetlen tapasztalatokat is szerezhettek a gyermekek a járművekről, és ismerkedhettek a közlekedés múltjával.

Ezúton mondunk köszönetet

(Folytatás a 20. oldalról)

A tavalyi világbajnokságon ezüstérmes Csák Jóska 2221 ponttal a B3 kategóriában nyolc közül csak a nyolcadik tudott lenni. A győztes eredménye 3155 pont. Jönnek a fiatalok és Európa legjobbjai között egyre nehezebb helytállni.

Este a Vakok Szövetségében rendezett záróünnepélyen megköszönték a sportolók helytállását, a világcsúcsokat éppúgy, mint a részvételt, és mi is köszöntük a hibátlan rendezést és remek versenyt. Másnap hazarepültünk.

Veress István főigazgatónak és dr. Jasinszki Istvánnak, aki értve a gyermekek nyelvén

tette érdekessé és felejthetlenné e délutánt.

Göllesz Zoltán

Sajtótájékoztató

A MAGYAR ÚJSÁGÍRÓK
ORSZÁGOS
SZÖVETSÉGÉNEK
SZÉKHÁZÁBAN

1987. október 14-én, szerdán a Vakok Általános Iskolájának 4/a. osztálya 7 fővel részt vett egy sajtótájékoztatón, melynek vezetője Ambrus Sándor, a KÖLYÖK Egyesület elnöke volt.

A tájékoztató fő témája a Fehér Bot Napja alkalmából pontírásban megjelenő KÖLYÖK című újság volt. A helyszínen mi is megnézhattuk az újság első kész példányát. Ezenkívül érdekes programok is vártak bennünket, híres emberekkel beszélgethettünk, pl.: Papp Lászlóval, Lengyel Annával, Magyar Zsuzsával, Géczi Istvánnal.

Sok riportot készítettek velünk, melyek közül néhány a rádióban hangzott el, újság-cikkben jelent meg. A TV híradója is közölt egy rövid tudósítást.

A legnagyobb élmény az volt, hogy játszhattunk a FATEREP játékkal és LEGO-val. Tortával és csokival vendégelt meg bennünket.

Nagyon örültünk a meghívásnak, s ezúton is köszönetet mondunk a szervezőknek!

a 4/a. osztály

SZONDA KLÁRA

Szegény kis ördög

(Mese)

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl, ott, ahol a kurta farkú kis malac túr, a világ legvégén, állt egy nagy ágas-bogas tölgyfa. Ennek a tölgyfának sok-sok-ezer ága, gallya volt, pontosan annyi volt a számuk, mint amennyi a fa életéveinek a száma. Hogy pontosan mennyi? A csoda sem tudja! Senkinek sem sikerült megszámolnia, mert erre ember nem járt, legfeljebb csak néha egy-egy vakvarjú, azt meg mindenki tudhatja, hogy a vakvarjú nem tud számolni!

Hát, ennek a fának a derekán volt egy odu, jól elrejtve, mert ez az odu nem volt ám egyéb, mint egy titkos kis ajtó, mely egyenest a Pokolba vezetett! De ott sem akárhová, hanem nagy szúrós tövisű bokrok közé!

No, nem is tudott senki a létezéséről, csak maga a Sátán, meg Lucifer, mert csak ők ketten használták, de főleg Lucifer, mivel a Sátán már annyira kövér, pohos volt, meg lusta is, hogy inkább a vékony, jó mozgású Lucifert küldötte maga helyett a Földre, ha meg akarta tudni, mi van odafent? Igaz, ebben a kíváncsiságban nem volt egy csöpp köszönet

(Folytatás a 21. oldalról)

sem, mert ha bármelyikük feljött tájékozódni, akkor a Földön mindig történt valami rondaság: háború, földrengés, árvíz, meg egyebek...

A Sátán azért sem járt már fel, mert egyik kirándulása alkalmával beszorult nagy pocakja a tölgyfa kijáratába, és onnan azután se ki, se be! Ordított, mint a fába szorult féreg, marta a fa oldalát, hogy az csak úgy remegett bele... Szerencsére, a mögötte jövő Lucifer elkapta Sátán úr kalimpáló lábait, közben az úgy képen rúgta, hogy a jobb arca mindjárt cipóra dagadt... Oda se! Kicsire nem nézünk! Lucifer kínjában akkorát rántott a Sátánon, hogy az még egy ferelmeset üvöltve, kiszakadt az odúból és nyekkenve zuhant vissza a pokolbéli túskebokorba... Amint onnan kikecmergett, hálából az életmentésért, adott egy akkora pofont Lucifernek, hogy a másik képe is feladagadt, és most már tökéletes volt a szimmetria... Ezután a legnagyobb barátságban, ballagtak haza és ekkor egyeztek meg, hogy mostantól csak Lucifer jár fel a Földre.

Lucifer egyik kirándulása alkalmával nem volt eléggé óvatos, nem vette észre, hogy legkisebb és legkedvesebb csemetéje, a csintalan Luci Ferke, aki lehetőleg állandóan apja sarkában volt, kileste, merre megy és utána lopózott. Apuci feje tele lévén mindenféle cifra tervekkel, nem vette észre, hogy csemetéje is besurrant utána az odúba, megfigyelte, mint nyitja ki a titkos zárat. Pár perccel apja távozta után ő is kisurrant az odúból.

Amint kilépett a világvége talajára, rémülten torpant meg, mert a rázúduló éles napfény szinte orrba vágta, valósággal fizikai fájdalmat okozva, mert szinte szúrta, marta szemét a fény...

Kétségbeesetten prüszkolt, kapkodott, dörgölte a szemét, mint az eszeveszett! Lassacskán mégis megszokta ezt a kellemetlen valamit, de azután nagyokat pillogva ugyan, mind bátrabban nézegetett körül. Sok látnivaló ugyan nem akadt, csak az irdatlan nagy tölgyfa, melyet tisztelettel járt körül és csodált meg, mert ilyen sem látott még soha! „Mi a szösz lehet ez?” — tünődött, de mivel nem tudott rájönni, vállrándítva hátat fordított neki és a talajt kezdte vizsgálgatni. Aha! Ott már ismerősebb valamiket látott: apróbb-nagyobb, változó formájú, csillogó valamiket. Örömmel rikkantott fel.

— Nicsak! Ilyenek odalent is vannak! Csak ezek milyen szépek, mert színesek és csillognak, amazok lent meg egyforma, rusnya feketék! Összeszedek egy csomót, leviszem, de ez csak az enyém lesz, mert Durmó Sutyónak nem adok belőle! Ő sem adott nekem a múltkor tüzes patkót! Jaj, mi-be rakjam? Nincs nálam semmi! Az ördög vinné el!

Savanyú képpel bámulta a szép kavicsokat és még apró szarvacskái is szikráztak a méregtől, amiért nem vihette el a köveket. A mérgeledés azonban nem gátolta abban, hogy összeszedjen egy nagy csomó kavicsot, és boldogan játszani kezdjen velük.

Luci Ferke olyan nagyszere-

rően eljátszott a kavicsokkal, hogy észre sem vette az idő múlását. Arra riadt fel, hogy a távolból erős léptek dobbanását hallotta. Nyomban megismerte: „au! Jön apám, most mi lesz?” — Gyorsan körülnézett, de már csak arra volt ideje, hogy villámgyorsan a fa mögé ugorjon és már ott is termett Lucifer, megrakodva nagy csomagokkal: két kezében két-két óriási bőröndöt cipelt, a hóna alatt két csomag, a hátán meg egy degeszre tömött hátizsák ékeskedett. Lucifer vígan fütyörészve, nagy lendülettel érkezett, nem vette észre a csemetéje által összehordott kavicsalmazt, és csaknem hasra esett rajta. Dühösen, horkanva szétrúgta a köveket, de nem állt meg, hanem vágatott tovább a fához, megrántotta a száraz gallyacskának látszó titkos zárat, és a következő pillanatban már el is tűnt, mint-ha soha ott sem lett volna!

Drága gyermeke várt egy picit, amikor már teljes csend lett, visszafutott kavicsaihoz. Ott meglepetten torpant meg, mert a halom mögött egy csomagot fedezett fel, amit Lucifer ejtett el, amikor megbotlott, de rohantában észre sem vette. Luci Ferke nagyot fütytyentett, mohón felkapta és nézegetni kezdte a sohasem látott micsodát. Arról fogalma sem volt, mi lehet ez a vékony lapokból összefűzött, tarka valami? Nagyra tágult szemmel nézegette, forgatta és bámulta egyre nőtt, mert rengeteg hozzá hasonló kis és nagy ördögöt látott, de ezeknek sem az arca, sem a keze nem volt fekete, mint az övé, hanem

egészen világos! A testüket sem szőr fedte, hanem valami tarkabarka simaság. Ezek a furcsa lények emeletes házak előtt álltak, amiket Luci Ferke ismert, mert ilyenek vannak a Pokolban is, csak feketében, ezek meg itt mind tarkák. Felkiáltott:

— Aha! Tudom már! Ezek itt az emberek, akikről annyit beszélnek a felnőtt ördögök, mesélve, milyen buták, és mennyit lehet ártani nekik. Elég rusnyák, de azért én szeretném látni őket közelről! Apám megígérte ugyan, hogy majd, ha megnövök, állást keres nekem egy fegyvergyárban, de mikor lesz még az. Én már is látni akarom őket! Megyek is!

Felpattant, ledobta a kezéből a képeslapot, és elrikkantotta a varázsigét, amivel ők utazni szoktak. Ördögfióka lévén, nem törődött vele, mi lesz, ha észreveszik szökését?

— Dirge-mergek, útra megyek!

Luci Ferke az öt repítő forgószél hátáról egy nagy város főterén magasló épület előtt pottyant le. Járműve még anynyit megtett, hogy egy végső lendülettel berepítette a kapu alá, ott egészen a lépcső aljáig csúszott, alaposan beverte a fejét, úgy, hogy amikor feltápázkodott, nem tudta, a fejét dörgölje-e előbb, vagy a hátát, mert mindkettő cudarul sajgott...

Fogalma sem volt, hova került, mindenesetre, amint szűnt a fájdalma, lasan felcammogott a lépcsőn.

Meg-megállt, hallgatózva, mert egyre erősödő hangokat: kacagást, zenezót hallott. Végre, egy kanyar után, magas, fehér ajtó előtt találta magát. Megtorpant, mert a zenebona innét hallatszott. Fülelt és elvigyorodott. Nocsak! Ezt a zajt ismeri, itt bál van! A mama, Lucanna is szokott unalmában bált adni, ha nagyon unta magát — úgy általában ezer évenként, de őt még egyszer sem engedték be, mivel még nem volt tizenkétezer éves. No, már ezt csak megnézi. Az ajtóhoz lépett és benyitott. Nyomban megállt, mert éles fény vágott a szemébe. Nem tudta persze, hogy épp egy iskolai farsangi álarcosbálba csöppent. Csak állt az ajtóban, és tátott szájjal bámult a teremben kavargó színes tömegre. Hófehérke, Csipkerózsika, Árgyélus királyfi és Ludas Matyi, meg a többi mesealak, vígan ropták a táncot, Luci Ferke káprázó szemei előtt. Tátott szájjal bámulta őket, mindaddig, míg egyik Hófehérke észre nem vette, és rémülten fel nem sikoltott:

— Jaj nekem! Itt van az Ördög!

A sikoly átvágta a kacagást, meg a zenezót, és az ajtó felé nézett mindenki. Egy pillanatra dermedt csend lett, hogy azután annál nagyobb erővel törjön ki a kacagás, visítás a remekbe sikerült jelmez láttán. A zenekar tust húzott, a gyerekek egy része pedig az ajtóhoz rohant, és sikongva, kacagva rángatta be a tétován álló gáláldó ördögöt. A 8/b. osztályfőnöke megpörgette maga előtt, és hangosan, nevetve kérdezte:

— Hogy hívnak, kiskomám?

Még ilyen remek jelmezt sohasem láttam!

— Luci Ferke vagyok! És nem jelmez, hanem igazi!

No, persze-persze! Igazi! Egészen éjfélig el is hisszük ezt neked! Addig ne is áruld el magad, ha egyszer már ennyire jól sikerült ördögfióka vagy!

Mi tagadás, Luci Ferkének roppant tetszett ez az ünnepelés, csak az bosszantotta, hogy nem hitték el „igazi” voltát. „Na, várjatok csak!” — gondolta, és elvigyorodott hirtelen támadt remek ötletén... Kirántotta magát az osztályfőnök simogató kezéből, a terem közepére ugrott, égető pillantását rávetette a zenészekre, mire azok elkezdtek valami rettenetes zenebonát csapni, melyről halvány gőzük sem volt, mit fújnak, de fújták, kényszerből... Az ördögyerek meg úgy eljárta a „Pokoldöntőt”, hogy aki nézte is, elfáradt... Óriási sikert aratott, ő lett a központ, a gyerekek csaknem szédszedték. Luci Ferke ki is használta az ünneplést a maga módján: egyik gyerekbe belerúgott, a másikat megcsípte, a lányok haját rángatta, letaposta a hosszú ruhák alját, összetört néhány poharat... Áldozatai csak sziszegtek, de szólni senki sem mert, pedig egyszer sem kért bocsánatot, még a felnőttek is csak elnézően nevettek csínyjein. Az igazgató bácsi nevetve meg is jegyezte:

— Remekül adja az ördögöt! Csak tudnám, ki lehet? Itt van az egész felső tagozat, csupán a beteg Sziklai Jancsi hiányzik,

(Folytatás a 23. oldalról)

ám ő nem is lehetne, mert sokkal alacsonyabb ennél az „ördögnél”! Na, majd éjfélkor kiderül!

A vigasság tovább folyt, és Luci Ferke egyre pimaszabb lett! A társaság már egyre kevesebben nézte el durva tréfáit! Már nem elégedett meg a gyerekek macerálásával, bele-belekötött a felnőttekbe is. Egyszer úgy bokán rúgta az igazgatóhelyettest, egy sovány, idős hölgyet, hogy az csaknem összeesett kínjában...

Végre aztán, ha nehezen is, de csak elütötte a táncterem nagy faliorája a tizenkettőt, és eljött az álarclevétel és a legsikerültebb jelmezek megjutalmazásának ideje!

A fele-fele arányban gyerekekből és felnőttekből álló magas zsüri helyet foglalt a szépen terített és jutalmakkal megrakott asztal mellett, velük szemben pedig a felsorakozott jelmezeselek toporogtak izgatottan.

Rövid, de annál érdekesítőbb tanácskozás után szólásra emelkedett a zsüri elnöke, az igazgató bácsi: Kedves gyerekek! Kedves anyukák és apukák! Kedves vendégeink és kedves jelmezeselek! Szeretettel köszöntünk mindenkit, aki ma este ezen a meglehetősen mulatságon megjelent! Már lassan hagyományá lesz iskolánkban ez az immár tizedszer megrendezett jelmezbál, és ennek én nagyon örülök, mert szeretem

magam körül a boldog nevető arcokat! Épp ezért, nehogy be-savanyodjon a hangulat egy hosszú beszéd miatt, nem szaporítom a szót, hanem ezennel megkezdem a szebbnél szebb jelmezek díjainak kiosztását! A zsüri egyöntetű döntése alapján, az első díjat, ezt a csodás habostortát, a legérdekesebb jelmezt viselő „Luci Ferke” kapja! Lám, még a neve is milyen találó! Sajnos a modora is! Nos, fiacskám, lépj ide, vedd le a maszkot és vedd át a díjat! Remélem, álarcoddal együtt leteszed „ördögi” stílusodat, mert ez itt még csak elment, de az életben, a hétköznapokban már ugyancsak visszataszító lenne! Mi az, nem érted? Hozzád beszélek, „Luci Ferke!” Gyere hát ide!

Luci Ferke végre megértette, hogy valóban őt hívja az az ősz ember, aki őneki ugyancsak nem tetszett, mert olyan barátságosan nézett rá, és az ilyen nézéstől az ördög hideg-lelést kap... Az ismételt hívásra azonban meggondolta magát, odapattant az asztalhoz, kitépte az igazgató kezéből a tortát, és azzal se „köszönöm”, se semmi, csak usgyé! — neki az ajtónak! Ott azonban állt egy tanár, aki elkapta! Mivel a kezéhez nem férhetett a tortától, azért a szarvát ragadta meg. Csavarta, remélve, hogy a szarvval együtt az álarc is lejön erről a kis vadócról! Arra senki sem számított, ami ezután következett. A szarv valódi lévén, borzasztóan fáj, mire Lu-

ci Ferke kicsisége ellenére akkorát bődült, mint egy veszett oroszlán, de már vágta is a meglepett tanár fejéhez a tortát és már ki is ugrott az ajtón.

A teremben dermedt csend lett. De csak egy pillanatil, mert azután a feldühödött gyerekek, nyomukban a felnőttekkel, rohantak utána. Az ajtóban megcsúsztak néhányan, de rohantak tovább, vad kiáltással:

— Fogjátok meg! Allj meg, te!

Luci Ferke ugyan nem állt meg, de orra bukott a szőnyegen, és hason csúszva szánkózott le a lépcsőn... Így aztán egy Ludas Matyi utolérte, a háttára ugrott, és botjával verni kezdte, mintha csak a Döbrögi lenne.

Jöttek a többiek is és csépeltek, ahol érték! Visszaadták neki az egész esti bosszantást, hiába akartak rendet teremteni a tanárok, nem ment.

Az ördögfióka üvöltött, mintha nyúzták volna, mert már fáj mindene, mikor végre eszébe jutott a varázsigé:

— Dörgök-mergek, hazamegyek!

Elvinnyogta, és abban a pillanatban nagy forgószél rontott be a lépcsőházba, és a meglepett társaság tagjai már csak egymásra néztek, mintha még sosem találkoztak volna.

Eddig volt, mese volt, biz ez igaz sem volt!

KITÜNTETÉSEK

Ez év augusztus 20-a alkalmából a Németh-házaspár külön-külön kitüntetésben részesült.

Németh Tamásné szül. Vadasfalvi Ildikó, az Országos Közművelődési Központ dolgozója miniszteri dicséretben részesült, és „kiváló dolgozó” kitüntetést kapott. Ezen a munkahelyen húsz éve végez megbecsült, és nivós munkát.

Németh Tamás zongoraművész-tanár pedig a „Szocialista Kultúráért” kitüntetésben részesült, mint a XIV. kerületi állami zeneiskola pedagógusa. Sorstársunk 18 éve dolgozik, melyből 12 éven át a Vakok Általános Iskolájának volt elismert tanára. Zeneiskolai tevékenységének hat éve alatt kimagaslott a társadalmi munkában; hangversenyeket, tanári koncerteket, növendékhangversenyeket szervezett és azokon közreműködött.

Gratulálunk!

Szerkesztőség

TÁJÉKOZTATÓ KÖZLEMÉNY

Az ÉLGÁV (Élelmiszeripari Ügyvitelszervezési Gépiadatfeldolgozó Vállalat, Budapest XI., Budafoki út 59. Telefon: 852-988) a látássérültek részére új szolgáltatást indított be 1986 januárjától:

1. Vállalják hazai és külföldi beszerzésű elektronikus segédeszközök (kalkulátorok, Optacon, VersaBraille, televíziós olvasókészülékek, számítógépek stb. javítását, telepeket, alkatrészek pótlását.
2. Szaktanácsadással szolgálnak a hozzájuk fordulóknak, akik új segédeszközöket szeretnének vásárolni. Televíziós olvasókészülékek esetén szemészorvosi véleményt is biztosítanak az igények szerint.
3. Vállalják az új készülékek használatának betanítását (az Optacon kivételével).

Az egyéni és közületi megrendelők igényeikkel forduljanak telefonon vagy személyesen a téma gondozójához, Göbölös Pálhoz, aki felvilágosítással szolgál a megrendelésre, szállításra, térítésre stb.-re vonatkozó kérdéseikre.

HIRDETÉSEK

*

38 éves, jólelkű, kitűnő anyagiakkal rendelkező férfi, körültekintő gondoskodással idős ember eltartását vállalja. Cím: Kisgergely József, Budapest VIII., Práter utca 45. 1083.

*

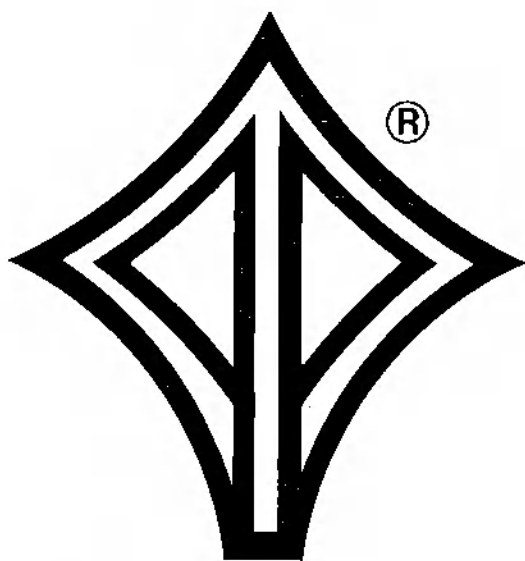
60 m²-es, nagy konyhás, metró közelében levő, kispesti, 1+2 félszobás I. emeleti, telefonos, szövetkezeti lakásomat elcserélném két kisebbre. Minden megoldás érdekel. Farkas Sándor, Budapest XIX., Rákóczi u. 29. fsz. 4. Telefonüzenet: 408-990.

*

23 éves, gyengénlátó nő vagyok, szeretnék megismerkedni korbán hozzám illő gyengénlátó férfival. Leveleket „Őszirózsza” jellegére kérek a szerkesztőségbe.

*

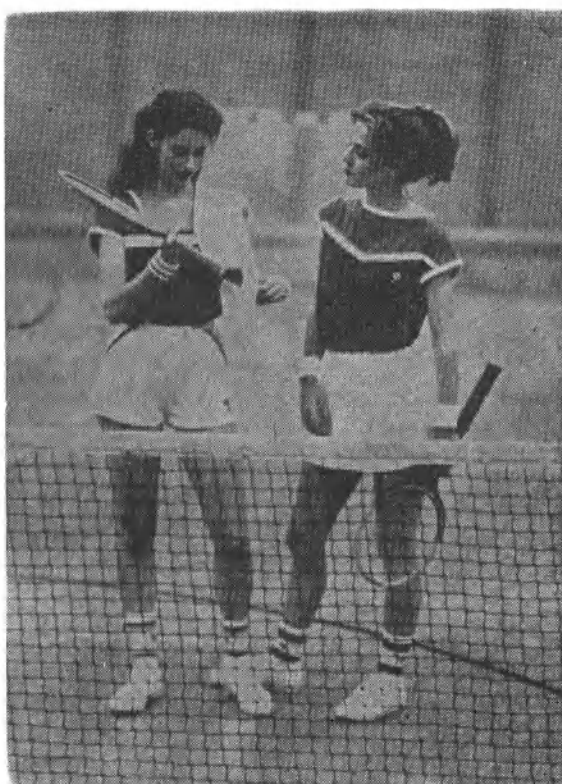
*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*
*Sport- és
szabadidőruházat*

Gyártja:

SENIOR

VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

MIT TESZ A „SANSZ”

az Ön érdekében?

TISZTELT TÁRSKERESŐ!

Az általunk ajánlott társkeresési módszer szerint: 450 Ft befizetési díj ellenében egy éven át megküldjük Önnek mindazoknak a címét megbízóink közül, akik Önhöz hasonló társat keresnek. További egy éven át pedig címet már nem küldünk, de Önt ajánlani tudjuk más számára.

Természetesen csak megbízóink köréből tudunk társat ajánlani és előfordulhat, hogy akit Ön keres, a megbízáskor még nincs körünkben. A keresést azonban rendszeresen ismétljük, ezért nagy valószínűséggel megtaláljuk a később jelentkezők közül az Önnek megfelelő társat.

Nem vállalunk közvetítést azok számára, akiknek a személyi igazolványából házasságuk nincs kivezetve, még akkor sem, ha egyébként már elváltak!

Módszerünk előnyei:

nem kell olyan emberekkel megismerkednie, akik már eleve nem felelnek meg (az adatlapon jelzett) alapvető igényeinek,

időpazarlástól kíméljük meg,
közvetítési díjunk legolcsóbb az országban,
leghosszabb időtartamig keresünk,
nagy számú társkereső közül tudunk választani, mert közvetítünk az egész országban,

személyesen nem kell bennünket felkeresnie, elég, ha a nevét és címét közli. Kérésére díjmentes jelentkezési lapot küldünk.

Biztosítjuk, hogy a megbízást teljes titoktartással kezeljük, levélborítékunkon cégjelzést nem alkalmazunk.

Köszönjük érdeklődését!

Címünk:

„SANSZ” GMK. 1131 Budapest, Kedves u. 46.

Telefon: 298-839

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

2601 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022
HUNGARY

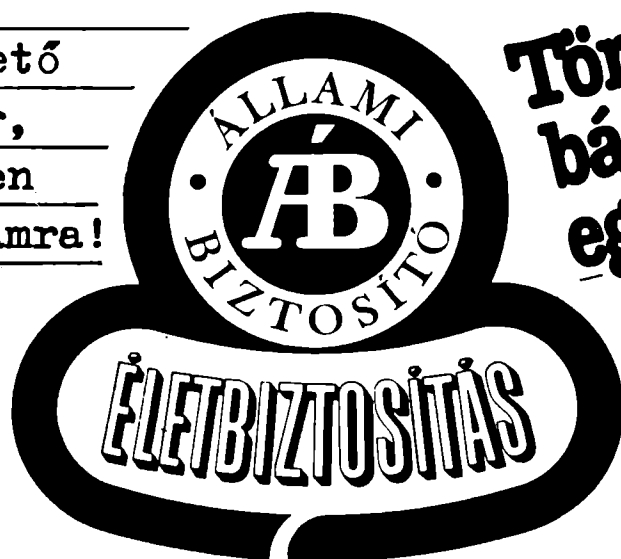
Az ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ új életbiztosítása
biztos anyagi bázisa lehet,

- ha dolgozni kezd . . .
- ha családalapításra gondol . . .
- ha lakásra gyűjt . . .
- ha gyerekeit támogatja . . .
- ha nyugdíjba megy . . .

Az a biztosítási forma, amely az Ön életében
bekövetkező változások szerint alakítható

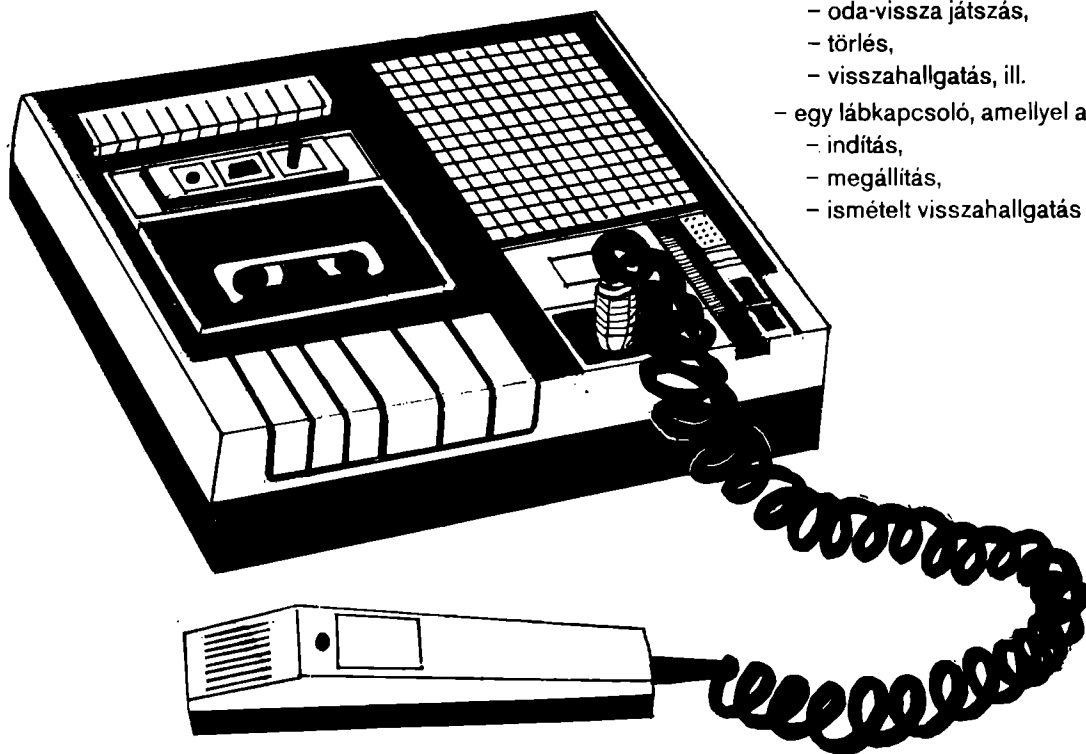
Megköthető
bármikor,
bármilyen
időtartamra!

**Történhet
bármikor,
egy biztos... **

FIGYELEM!**A VAKOK MUNKÁJÁT,
TANULÁSÁT SEGÍTI A
DK 40 TÍPUSÚ DIKTAFON****TARTOZÉKAI:**

- kézikapcsolású mikrofon, amellyel
 - gyors szövegszerkesztés,
 - oda-vissza játszás,
 - törlés,
 - visszahallgatás, ill.
- egy lábkapcsoló, amellyel az
 - indítás,
 - megállítás,
 - ismételt visszahallgatás történhet.

Ára: 11588,- Ft.

**Kapcsolatfelvétel a BRG Kereskedelmi
Főosztályával a 803-535 telefonszámon
lehetséges.**

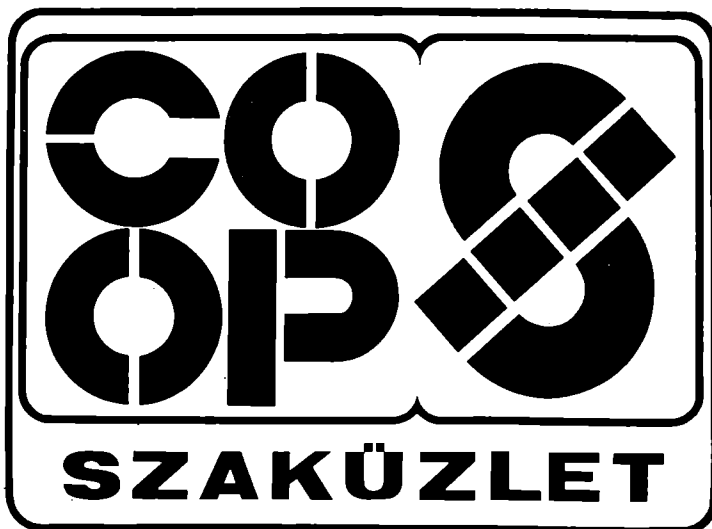
BÁRMERRE VISZ ÚTJA – KEZDJE A SKÁLÁNÁL!

A FOGYASZTÁSI
SZÖVETKEZETEK

SKÁLA-COOP

ÁRUHÁZAI ÉS

SZAKÜZLETEI

**SZERTE AZ ORSZÁGBAN KÜLÖNLEGES
VÁLASZTÉKKAL, AZ ÉLELMISZER, RUHÁZATI
ÉS VEGYESIPARCIKKEK EGYEDI
ÁRUSKÁLÁJÁVAL VÁRJÁK KEDVES
VÁSÁRLÓIKAT**

Tartalom:

A Vakok Világa c. folyóirat állandó rovatvezetőinek neve, a rovatok címe:

Dénes József: Sport rovat

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Barna Zoltán: Zenei rovat

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

Seres Gáborné: Kulturális rovat

Kuminka Györgyné: Úttörő rovat

Seres Gáborné: Női rovat

Dr. Jáksó László: Politikai rovat

Kiss János: Egészségügyi rovat

		Oldal
<i>Gerdelics Ferenc:</i>	TÁJÉKOZTATÓ A VGYOSZ KÖZPONTI ELNÖKSÉGÉNEK 1987. OKTÓBER 29-I ÜLÉSÉRŐL	1
<i>Daru Gerőné:</i>	SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ SZÖVETSÉGÜNK BEN RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ AZ 1987. OKTÓBER 15-I TUDOMÁNYOS ÜLÉSÉRŐL	2 3
<i>Daru Gerőné:</i>	AZ 1987. OKTÓBER 15-I Tudományos Ülés Megnyitó Előadása	4
<i>Moldova Ágnes:</i>	VISELKEDESKULTÚRA ÉS TÁRSADALMI KÖZÉRZET (AZ 1987. OKT. 15-I Tud. Ülésen Elhangzott HOZZÁSZÓLÁS)	6 8
<i>Szonda Klára:</i>	SZERVEZETI ÉLET HÍREI	12
<i>Kerekes Mária:</i>	OKTÓBERI MULATSÁGOK	12
<i>Varró Attila:</i>	EGY NAP SE TORNA NÉLKÜL	13
<i>Kiss János:</i>	EGY SZÉP ÉVFORDULÓ ÜRÜGYÉN (FOLYTATÁS)	14
<i>Dombóvári Ferenc:</i>	ÉLETMÓD ÉS KOSZORÚÉR-BETEGSÉGEK	14
	A VGYOSZ ZENEI SZAKOSZTÁLYÁNAK TISZTÚJÍTÓ TAGGYÜLESE	16
<i>Ursula Patzschke:</i>	ÉLETEM A KEZEDBEN! (FORDÍTOTTA: PÁLFI FERENC)	17
<i>Dénes József:</i>	SPORTROVAT	19
	SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ A MUOSZ SZÉKHÁZÁBÓL	21
<i>Göllesz Zoltán:</i>	MÚZEUMI DÉLUTÁN	21
<i>Szonda Klára:</i>	MESE	21
	KITÜNTETÉSEK	
	TÁJÉKOZTATÓ KÖZLEMÉNY	
	HIRDETÉSEK	25

A VAKOK ÉS GYENGÉNLTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: DR. JÁKSÓ LÁSZLÓ

FELELŐS KIADÓ: DR. BÓDI ISTVÁN FÓTITKÁR

SZERKESZTŐ: BARNÁ ZOLTÁN

MŰSZAKI SZERKESZTŐ: ORBÁN JÓZSEF

FOTÓ: LÉVAI ATTILA

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST XIV., MÁJUS 1. ÚT 47. TEL.: 210-440

70 8401 Pátria Nyomda — Felelős vezető: Vass Sándor vezérigazgató

0209-6765

